

Szerkesztőség és kiadóvatai
Strada Baron L. Pop (Brassai-u.)
Telefon 9-77.

Ejjeli telefon (nyomda): 187-1

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre — 1150 Lei
Félévre — 600 Lei
Negyedévre — 320 Lei
Egy hónapra — 110 Lei

X. évfolyam * 235. szám

1929.

Október 16. Csütörtök

5690 év Tiszt 13

5 Lei

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Koizsváronhirdetéseket

Rudolf Mosse
S. A.

Str. Reg. Maria No. 36, Tel. 14-13

és a

Lloyd Express

Str. Gelu No. 20, Telefon 14-65

hirdetési irodák vesznek fel

A kormány várja Mária királyné választát, de akármilyen lesz a válasz, napirendre tér fölött

Teljes a szolidaritás a kormány összes tagjai között. Iunian nem mondott le. A parasztpárti képviselők küldöttsége

A kormányt az összes frakciók megelégedésére fogják átszervezni

București-Bukarest, október 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). A nagy politikai szenzáció, amelyből a liberális sajtó mindenáron egy kormányválság kibontakozását szerette volna látni, összeszűgödött. Pontosan huszonegy órárt tartott Bukarestben az izgalom Mária királyné valódi, vagy állítólagos nyilatkozata miatt. Ez a nyilatkozat az Univerulban abban a pillanatban látott napvilágot, amikor a kormány Popovici lemondásával volt elfoglalva, amikor Iunian lemondásának hírért kolportáltak, és amikor abból a körülményből, hogy Vaida nem vett részt a minisztertanácson, egyes lapok azt a következtetést vonták le, hogy a belügyminiszter is lemondásra gondol.

Az ellenzéki lapok tele voltak azzal a hírrel, hogy a kormány nemzeti és parasztpárti tagjai között a harmónia megbomlott. Ebben az atmoszférában robbant ki Mária királyné ismeretes nyilatkozata és így érthető, hogy ez a nyilatkozat óriási vihart támasztott

és egyes liberális lapok nyíltan kolportáltak, hogy a kormány helyzete megintott.

A helyzet kétségkívül komplikált volt, de korántsem olyan súlyos, mint ahogy azt az ellenzéki lapok beállították. A kormány már az első pillanatban kétségbe vonta az Univerulban megjelent nyilatkozat hitelét. Hiszen maga az Univerul sem állította azt, hogy a nyilatkozatot Mária királynétól kapta, hanem egy beavatott személyiségtől. Ami pedig magát a nyilatkozat lényegét illeti, a beavatott személyiség szerint, a kormány olyan ajánlatot tett volna a királynénak, hogy fia helyett lépjen be a régenstanácsba. Viszont Miklós hercegnek cserébe különböző rekompenciákat, köztük civilistájának felemelését ígérték. Ezt az ajánlatot tartotta a beavatott személyiség szerint a királyné méltatlannak. Viszont kormánykörök szerint a kormány ilyen ajánlatot nem tett. A királynével a régenség kérdésében legfeljebb Stere tárgyalt privát iniciatívából.

A kormány napirendre tér az interju fölött

Epen ezért a kormány megkérte Hiotu udvari minisztert, utazzék Balciuba a királyné után és kérdezze meg tőle, autentikus-e, vagy apokrif az Univerulban megjelent nyilatkozat. Amikor e sorokat írjuk, még nem érkezett meg a királyné válasza. A kormány azonban feltétlenül számít a demontire. A kormánynak egyébként határozott álláspontja az, hogy amennyiben Hiotu után megfelelő választ kap, úgy azt közlésezi, de ha nem, akkor napirendre térnek az egész ügy fölött.

A Lupta ezzel szemben arról tud, hogy amennyiben határozott cáfolat nem érkezik Balciuból, úgy a kormány részére lehetetlen volna együttműködni Miklós régensherceggel. Már csak ezért is kizártnak tartja a lap,

hogy ne érkezzék megfelelő cáfolat Mária királynétól.

Ami tehát az interju ügyét illeti, az a látszat szerint elvesztette élet. A kormány tökéletesen nyugodt, annál is inkább, mert a párt szolidaritása nemcsak hogy helyreállt, de lényegesen meg is szilárdult az utolsó huszonegy órában. Ha volt is valami ellentét a nemzeti és parasztpárti miniszterek között, úgy azokat az utóbbi napok eseményei és a koncentrikus sajtótámadások, valamint az ellenzéki sajtó kárörvendő hangja teljesen megszüntették. Az utolsó huszonegy órában a kormány tagjai, valamint a párt vezetői többszörösen alkalmat kerestek és találtak arra, hogy a zavartalan szolidaritást befelé és kifelé is beszédes módon dokumentálják.

Iunian cáfolja lemondását

Legelőször Iunian miniszter jelentkezett, aki Bécsben gyomorbetegségét kezelte és akiről azt a hírt terjesztették, hogy nem szabadságra utazott, hanem kivált a kormányból. Iunian miniszter Bécsből táviratot küldött Mihalachenak, amelyben leszögezi, hogy ő senkinek sem nyújtotta be lemondását, rövidesen egészségesen hazaérkezik Bécsből és átveszi minisztériumának vezetését.

A párt képviselői küldöttségileg biztosították Maniut szolidaritásukról.

Ma délelőtt a nemzeti-parasztpárt képviselőinek és szenátorainak egy küldöttsége, még pedig az egykori parasztpárt tagjai, dr. Gheorghian és P.

döttségnek a kifejezésre juttatott bizalomért és szeretetért és biztosította őket arról, hogy a kormány a régenstanács

Madgearu hazaérkezése után sor kerül a kormány átszervezésére

Az izgalmak elültével a kormány nyugodtan folytatja tovább munkáját, és Popovici pénzügyminiszter lemondása alkalmából végrehajtani készül a már régóta tervezett kormányátstrukturizációt. Madgearu kereskedelmi miniszter érkezését hétfőre várják Bukarestben, tiszteletére szokatlanul ünnepélyes fogadtatást készítenek elő. Hazaérkezése után sor fog kerülni a kormány átszervezésének megvitatására, ami azonban a jelek szerint, semmiképpen sem fogja jelenteni a kormány jelenlegi strukturájának megváltoztatását. Madgearu egyébként barátainak már tudomására hozta álláspontját, amely abban csucosódik ki, hogy a nemzeti-parasztpártnak a legszorosabban kell egyesülnie a kormány mögött és szorosabb kapcsolatot kell létrehozni a kormány és a párt között.

Maniu végleg megtartja a pénzügyi tárcát?

Ami a kormány átszervezését illeti, erről több verzió kering a lapok hasábjain és politikai körökben. Egyes hírek szerint, Maniu véglegesen megtartja magának a pénzügyminiszteri tárcát és Lugoșanu jelenlegi miniszterelnökségi államtitkár lesz az államtitkárja. Más forrásból viszont arról érte-

bizalmára és a nemzeti-parasztpárt szeretetére támaszkodva, ingadozás nélkül fog tovább haladni a párt programja megvalósításának útján, amelyhez szorosán hozzáfűződik az ország sorsa.

Mihailache leszögezte, hogy a kormány tagjai között sohasem volt szétválás, az állítólagos ellentéteket csak az ellenzék találta ki, de rosszul számított, mert e híresztelések miatt a kormány és a párt még jobban és még erősebben egységbe kovácsolódik. A kormány tagjai szorosán felsorakoznak Maniu köré, akivel együtt dolgoznak a párt céljainak megvalósításáért.

sülünk, hogy a pénzügyminiszteri tárcára Madgearu van kiszemelve. Mirtó az átszervezett kormányban megtartja államtitkarságát és Pompiliu Ioanitu is belép a kormányba mint államtitkár. A vallás- és közoktatásiügyi minisztériumot, valamint az egészségügyi és a munkaügyi, végül a közlekedési és közmunkaügyi minisztériumokat egyesíteni fogják és az összeolvasztott tárcákat úgy fogják betölteni, hogy teljesen helyreálljon az egyensúly a kormányban a különböző frakciók között. A ma délelőtt Maniunál tisztelegő delegáció egyébként arra kérte a miniszterelnököt, hogy a kormány átszervezésével kapcsolatban vegyék figyelembe a párt markánsabb tagjait és a tartományi igazgatók kinevezésénél is érvényesüljön ez a szempont.

Egy elmaradt kommuniké.

A miniszterelnökség sajtóirodája ma este egy kommuniké kiadását jelezte, amelyben a kormány az állítólagos Maniu-interju ügyében informálta volna a közvéleményt. Minthogy Hiotu udvari miniszter csak az éjszaka folyamán tér vissza Balciuból, a kommunikét csak holnap reggel adja ki a miniszterelnökség.

Trockij ki akar békülni Sztalinnal

A volt népbiztos ügyének újrafelvételét kérte a kommunista párt végrehajtóbizottságától

Berlin, október 16. A Berliner Tagblatt megbízható forrásra hivatkozva jelenti, hogy Trockij és Rakovszkij volt párisi nagykövete szeptember végén Konstantinápolyból kérvényt küldtek Moszkvába a kommunista párt végrehajtóbizottságához, amelyben ügyük újra felvételéért folyamodtak. Minden jel szerint Trockij békülni akar a szovjet mai uraival, miután kérvényével egyidejűleg Trockij azt a felszólítást intézte hűveihez, hogy csatlakozzanak lépé-

séhez, mert Stalin politikája az ellenzék kívánsága értelmében balfelé ingadozott és az eddigi elvi ellentétek megszűntek. Trockij arra is kérte a végrehajtóbizottságot, hogy szüntesse meg az ellenzéki férfiak száműzetését és a fogságban levőket bocsássák szabadon.

A moszkvai sajtó elhallgatta Trockij akcióját és a kérvényre a volt népbiztos még nem kapott választ.

SELEGT MOZGÓ

Ma kezdettel vettem a szezon legsikerültebb filmét:

Párisi diáknegyed (Quartier Latin)

Maurice Dekobra hasonnevű közzismert regénye nyomán, főszerepekben:

Petrovici Ivan

CARMEN BONI (Cár adjutánsa filmből ismert művésznő), GINA MANÉS

Thalia Monopolfilm

dapest, Magyarország-
amatőr boxolónak
ru magyar győzelem-

en cim alatt nagyon
ből egyik romániai
álogatott legutóbbi
atban. Nem lehet
elzett lap, de jellem-
ehet megvádolni vá-
illetve annak volt
em hamisítások se-
majd most a Pécs-
A különös kis tudó-
árulja el: a multheti
elem nemcsak nekünk
nem várt hatalmas
. A sokkal inkább
n egy győztes csatát
üttes felett diadal-
színeket reprezentá-
sapata, kiknek sem
ékes versenytapas-
genis volt — szívük

elvetődik a kérdés,
etnek csodák is a
zik igen. Különösen
je nem a földöntuli-

mán csapat gerincét
tétkosai alkották, a-
er dirigált. A cso-
szólásból csak most
Wetzer volt az a
natalom, a jó diná-
lyekből 5000 drb,
nyult a jugoszláv

kos, kiről az ilyesmi
telezhető, kitűnően
zgettetését és még
ni játékosársai jó-
föltötte levő „nagy
en ebből mitsem ve-

vik tagját bucaresti
ttel vették körül és
z történni szokott,
szolgálatot Wet-
ürügvet, hogy Guga
észesítése miatt pa-
zítson a Kinizsi já-
mintegy felhívott
„torolják meg“ az
ket.

elki dopping“ ter-
atását. Wetzer ki-
vekezetet, de hát —
mmi!“ — Így csak
bbbinek sem mehe-
örténhetett meg az
sokkal jobb csapat
en gólt rughatott
t szenvedett, mert
szívük.

00

Leibe került

árt
veheti

OGUE:

agy háboruban

lomáciai kuliszatikai
dvári élet legalrejtet-
genda hiteles megvi-
zásban.

let könyvosztályában

ek !!

ER 14.

Szenzációs héber irodalmi pör Berlinben

Bialik árulónak bélyegezte Reuben Brainint oroszországi cikkei miatt. A bíróság felmentette Bialikot a rágalmazás vádjá elől

Berlin, október 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Szenzációs irodalmi perben ítélték az elmúlt napokban a cionista világszervezet becsületbíróságára. A per két főszereplője Chaim Nachmann Bialik, a ma élő legnagyobb héber költő és Reuben Brainin, az ugyancsak világhírű héber író és publicista, aki a múlt évben hosszabb tüneményt tett Szovjetországban. A bíróság elnöke dr. S. Groenemann volt, tagjai pedig dr. Oskar Cohn és dr. Oskar Wolfsberg. A tárgyalás nyilvános volt és olyan hatalmas hallgatóságot vonzott, hogy a németországi cionista szervezet nagy gyűlésterme kicsinek bizonyult az érdeklődők befogadására. A pör előzményei a következők:

A pör előzményei

Ez év május 21-ikén a palesztinai héber lapokban egy felhívás jelent meg, amelyet a palesztinai héber írók nevében Chaim Nachmann Bialik írt alá. Ebben a felhívásban a héber íróegyesület tiltakozásra szólítja fel a világ zsidóságát a héber nyelvnek és a cionizmusnak Oroszországban történő kiméretlen elnyomása ellen. A felhívás befejezése éles támadást tartalmazott Reuben Brainin ellen, aki mint a héber irodalom és a cionizmus egyik legrégibb mestere, oroszországi tanulmányútjáról olyan tudósításokat közölt a világsajtóban, amelyek fegyvert szolgáltattak a szovjetnek a cionizmus és a héber kultúra ellen folytatott hadjáratához. A felhívás szerint Brainin e cikkei által árulónak és hamisítónak vált, amely felháborodást és megvetést érdemel.

Brainin bíróság elé idézi Bialikot

Reuben Brainin nyomban a felhívás megjelenése után nyílt levelet intézett Bialikhoz és a héber íróegyesülethez, amelyben becsületbíróság elé idézte őket, hogy ott igazolják vádjukat. Minthogy ugy Brainin, mint Bialik jelenleg Berlinben tartózkodnak, Bialik levélben szólította fel Brainint, hogy a vitás ügy eldöntését bizzák a cionista világszervezet Berlinben székelő becsületbíróságára. Brainin a javaslatot elfogadta.

Brainin panaszirata

A bírósági tárgyalást Groenemann elnök nyitotta meg óriási érdeklődés közepette. Reuben Brainin nevében — aki gyöngének érezte magát — fia, Josef Brainin olvasta fel a vádiratot, amely szerint a héber íróegyesület felhívásának inkriminált része a héber irodalom „szégyenteljes bemocskolását” jelenti, egy olyan férfit, aki negyvenöt év óta dolgozik Palesztinánál és a héber irodalmat értékes művekkel gazdagította.

A panasziratban Brainin kijelenti, hogy 1926-ban hosszabb tanulmányutat tett Oroszországban, amelynek során arra a meggyőződésre jutott, hogy a krimi kolonizáció nemcsak a zsidó nép, de a zsidó szellem megmentését is jelenti Oroszországban. Az oroszországi zsidó kolonizáció

érdekében kifejtett tevékenységét cionista ideológiája logikus következményének tekintti. A nagylelkű cionista világfelfogás szempontjából nem lehet különbséget tenni az oroszországi és palesztinai kolonizációs munka között. Ő a maga részéről soha nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, amikor Palesztina érdekében dolgozhatott, az amerikai cionizmus hivatalos vezetői ezt is ismerték és úgy tekint-

Bialik hatalmas vádbeszéde

Bialik hosszú beszédben válaszolt Brainin panasziratára.

— Brainin neve — mondotta — mindig drága volt nekem és én volnék a legboldogabb, ha Braininnak sikerülne magát a vádak alól tisztáznia. Mindenekelőtt megállapítom, hogy a felhívásba egy sajnálatos sajtóhiba csuszott bele. Árulás és hamisítás (begeg umaal) helyett „árulót és hamisítót” (boged umöel) szedtek, ami a felhívás hangját akaratlanul élesebbé tette. Szavahihető bizonyítékok vannak arra nézve, hogy Brainin tudósításaiban agyonhallgatta azokat a gyalázatos üldözéseket, amelyekben a szovjet a cionizmust és a héber kultúrát részesíti és amelyekről Brainint Oroszországban a szenvedő felek alaposan informálták. Brainin, amikor Oroszországon kívül erre vonatkozólag megkérdezték, vagy egyszerűen letagadta az üldözéseket, vagy pedig azszal próbálta szépíteni azokat, hogy Palesztinában a jiddis nyelvet ép így üldözik. A hárommillió lelket számláló orosz-zsidóság ma némaságra van ítélve. Az összes héber nyomdákat elpusztították, egyetlen héber könyvet nem lehet behozni Oroszországba, a nyilvános könyv-

tették őt, mint összekötő tisztet a cionista szervezet és a Joint Distributions Comité között. Oroszországi tartózkodása alatt több ízben interveniált a héber nyelv érdekében. A héber íróegyesület és Bialik támadásai embertelenek és zsidótlanak. Ha őt árulónak tekintik, akkor ugyanarra a vádoltak padjára kell ültetni Louis Marshallt, Felix M. Warburgot és a világ zsidóságának sok más nagyságát is.

tárak megtagadják a héber könyvek kiszolgáltatását, a héber tanítás be van tiltva és a héber tanítókat Szibériába száműzik. A hárommillió orosz zsidó atomizálva van és a biztos pusztulásnak van kiszolgáltatva. Miért hallgatott Brainin? Miért nem sikoltotta be az igazságot a világba? Hiszen Oroszországban az üldözött elvtársak épen eléggé informáltak őt és ellátták megfelelő adatokkal és dokumentumokkal. Ő megígérte, hogy ezeket az adatokat külföldre érve nyomban fel fogja használni, de ezt nem tette meg, hanem ellenkezőleg dicsőimuszokat zengett az orosz-zsidóság elpusztításáról.

Ezzel a ténykedésével fedezte a zsidóság ellen elkövetett merényletet és ezért jogosult az a vád, hogy fegyvereket szolgáltatott a zsidóság elpusztítóinak. A cseka emberei az ő cikkeire való hivatkozással folytatták tovább a héber nyelv ellen indított hadjáratukat. Senki sincsen az oroszországi kolonizáció ellen, de az ellen igenis vagyunk, hogy ezt a kolonizációt, mint politikai fegyvert használják fel a cionizmus és Palesztina ellen. Ezt a visszaélést támogatni árulást jelent.

Brainin védelmébe veszi Oroszországot

Bialik hatalmas vádbeszéde után az agg Reuben Brainin emelkedett szólásra. Erősen megindult szavakban fejtette ki, hogy soha nem hallgatta el az igazságot, aminek bizonyosságát megemlíti, hogy a berlini Schalom Alechem klubban tartott egyik előadásában oly élesen támadta a kommunizistákat, hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni, mert botránytól tartott. Mindezek ellenére azonban az igazság érdekében meg kell állapítania azt is, hogy a világ egyetlen államában sincs annyira megvédve a zsidók pusztá élete a pogromok ellen, mint Oroszországban és egyetlen más ország kormányza nem küzd oly becsületesen a zsidók biztonságáért, és emberi méltóságáért, mint a mostani orosz kormányzat. A népbiztosok tanácsának elnökénél, Smidovitsnál erőlyesen interveniált a cionizmus érdekében és amikor elhagyta Oroszországot, nem hallgatott a hebraizmus és a cionizmus üldözéséről sem, de ez a meggyőződése, hogy hamis tiltakozásokkal nem lehet elérni semmit és az orosz zsidóságot csak konstruktív segítség mentheti meg.

Két terhelő tanu

A bíróság ezután rövid szünetet rendelt el, amelynek végeztével Bialik kérte a bizonyítás elrendelését arra vonatkozólag, hogy Brainin az orosz viszonyok hamis ismertetésével károkat okozott az orosz cionistáknak, továbbá, hogy Brainin egy gyűlésen kijelentette, hogy az oroszország ellen hangoztatott vádak csupán gyanúsítások.

A bíróság ezután tanuként kihallgatta dr. Maze moszkvai egyetemi magántanárt, a nemrég elhunyt moszkvai főrabbi fiát, valamint egy Jehuda nevű héber tanítót, aki néhány héttel ezelőtt menekült Oroszországból. Maze dr. tárgyilagosan ismertette Brainin moszkvai magatartását és nem hallgatta el, hogy az orosz cionisták helytelenítették ezt a magatartást. Jehuda tanító súlyos vádakot szórt Brainin fejére és szenvedélyesen támadta amiatt, hogy a neki átadott adatokat nem használta

fel, hanem ehelyett dicsőimuszokat zengett az orosz viszonyok felől, amelyeket aztán a kommunista sajtó a cionizmus elleni propagandára használt fel. A két tanu előadása megrázó képet nyújtott az oroszországi üldözésekről, ahol mindenki, aki sionistának valja magát, vagy a héber kultúráért dolgozik, annak a veszélynek van kitéve, hogy hosszú évekre Szibériába száműzik.

Felfüggesztették Constantinescu tábornokot a csendőrség főparancsnokát, mert megtagadta a belügyminisztérium rendelkezésének végrehajtását

Nicoleanu tábornok Bukarest rendőrprefektusa lett a csendőrség új főparancsnoka. Dr. Cadere nagyváradi jogakadémia tanár lesz az új bukaresti rendőrprefektus

București-Bukarest, október 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A csendőrség főparancsnoka és a belügyminisztérium között igen súlyos természetű konfliktus tört ki, amelynek hátterében természetesen politikai rugók húzódnak meg és mint minden zavarkeltésben, ebben az afférban is benn van a liberális párt keze.

Emlékezetes, hogy Vaida belügyminiszter és D. R. Joanișescu a csendőrség átszervezéséről szóló törvény megszavazása után alapos tanulmány tárgyává tették a csendőrtisztek szolgálati beosztását. E tanulmány eredményeképpen táblázatot készítettek el, amely a csendőrtisztkart az egyes parancsnokságok között az új törvény szellemében szétosztja. Ezt a táblázatot láttamozta a régenstanács, majd megjelent a Monitorul Oficialban is, vagyis törvényerőre lépett.

Constantinescu csendőrtábornok, az ország csendőrségének főparancsnoka, liberális sugalmazásra szembehelyezkedett a belügyminisztérium törvényes intézkedésével és nemcsak hogy vonakodott azt

Brainin zárószavai

Brainin a tanuvallomásokra hosszabb beszédben válaszolt és kijelentette, hogy a kommunista sajtó az ő beszédeit és táviratait hamisan interpretálta. Az Izvestijának, amely azt írta, hogy ő a palesztinai helyzetet kedvezőtlennek ítéli, egy cáfolatot küldött be, ez a lap azonban nem közöl cáfolatokat és emiatt a cáfolatot a zsidó távirati irodának adta át terjesztés végett. Sohsem tagadta, hogy Oroszországban cionista üldözések vannak, ugyanakkor azonban hangsúlyozta, hogy ez a körülmény nem akadályozhatja meg az orosz kolonizáció érdekében való munkát.

Zárószavaiban Brainin kifejtette, hogy súlyos méltatlanság érte őt, aki negyvenöt éve dolgozik Palesztinánál, árulónak bélyegezni.

— Az én cionizmusom — mondotta, — nagylelkűbb és átfogóbb, mint a Bialiké, én a zsidó néptestet az örök zsidó szellem érdekében akarom fenntartani. Nem tudom, meddig fogok még élni és ezért nem hagyhatom magamon nyugodni a vádat és igazságot követelek. Egyformán büszke vagyok ugy az orosz zsidók érdekében, mint a cionizmus érdekében kifejtett munkámra.

A becsületbíróság ügyésze, dr. Barth perbeszédében Bialik felmentését javasolta, ugyanakkor azonban kérte Brainin tiszteletreméltó motivumainak elismerését.

Bialik zárószavaiban kijelentette, hogy meggyőződése szerint Brainin bünt követte el és ezért állításaiból semmitsem von vissza.

Az ítélet

A bíróság ezután tanácskozára vonult vissza, amely igen hosszú ideig tartott. Hajnali öt órakor Groenemann elnök a következő ítéletet hirdette ki:

A becsületbíróság Bialik támadásait Brainin ellen objektív szempontból jogosnak tekinti, rossz-szalja azonban a felhívás egyes kitételeit. A bíróság költségeinek kilenc-tizedrészét Brainin, egytizedrészét pedig Bialik tartozik fedezni.

Az ítélet indoklásában kifejti, hogy Brainin magatartását minden felelős cionistának el kell ítélni. Egy olyan öreg cionistától, mint Brainin, aki már az első kongresszuson résztvett és a hebraizmusnak egyik legkiválóbb képviselője, azt lehetett volna elvárni, hogy félelem nélkül fogja a vele közölt panaszokat kivinni a nagyvilágba.

Rablógyilkossá hogy meg

London, október 16. kezdte el Legensteinnek a bűnperét, ak vádolnak.

Legenstein, aki m csavargó és közveszél közismert, egy éven folytatott Kranabeth szonyból egy gyermek leány szülei rábeszélve feleségül gyere zasság napját szeptember és a fiatalok ugy t ezen a napon nászt Legenstein emesélte me lakást fog berendezni doskodni fog. Legenstein kereset felett nem lönböző segélyektől kötés napja egyre j kellett, hogy igéretet hatni s ekkor borzal el magát. Egy napp augusztus 30-án egy tott egy beszélgetést. Apfinger József 63 mondotta, hogy éppé ből jön és nagyobb magával. Mikor a g Legenstein utána lo val fejbévágta a szer A nála lévő 730 vette. Másnap regge elve találták meg A mást is tett a csendő nap mulva meghalt. asszonya szüleinek le, egy ideig tagadás azután bevallotta a g A tegnapi tárgyalás védekezett, hogy nem öreg gazdálkodót, csak venni. Vallomása áll tárgyalás folyik.

Ujabb átszerveztéltván k

Berlin, okt. 16. szerint a litván kormányvezetés előtt áll. elterjedt hírek arról kormány tagjai kövannak s a nyugodt many jelenlegi szem lett nem biztosíthat

Ujabb bankfuzió

Tárgyalások a Wien Niederösterreich

Bécs, október 16. Bodencreditanstalt fuz hatalmas bankfuzió ujabb fuziónak körül lesznek olyan szomor anstalt és Bodencred nek okai.

Az ujabb fuziót a ságessége fogja létre ditanstalt eltínésével pán három nagybank anstalt, a Wiener Bank derösterreichische Esc

Pénzügyi körökben ják és elegendőnek vé csupán két nagybank merült az a terv, ho verein fuzionáljon a Escmptegesellschaftt zék a Creditanstalt-fuziójához. A tárgyal irányban megindultak ban nagyon titkolód

Az Aradi Közlöny beavatott forrásból alapján közölheti, ho bankfuzió fog szenzáció pénzpiacón.

Nagyon fontos HOTEL București, Renoválva, minden kom tészel felszerelve. Szobá kaphatók. Villamos me ből megközelíthető. Ut rössesül

Értesítés!

Megnyílt Bukarestben a főváros központjában a

hotel VENETIA

Str. Pictor Grigorescu 12 sz. A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriei

100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hiedg- és melegvíz. Lift fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó a tarifából 25% rabatot élveznek. Tisztelettel:

„Venetia-szálloda” vezetéségre Moisescu tulajdonos

Legolcsóbban fest, és tisztít Unió Gluj vidéi gyűjtők kerestek nek magas jutalmakkal.

Rablógyilkosságot követett el, hogy megnősülhessen

London, október 16. Az esküdtsek ma kezdte el Legenstein József segédmunkásnak a bűnperét, akit rablógyilkossággal vádolnak.

Legenstein, aki messze vidéken, mint csavargó és közveszélyes munkakerülő volt közismert, egy éven keresztül viszonyt folytatott Kranabether Aloissal. A viszonyból egy gyermek származott és a leány szülei rábeszéltek a legényt, hogy vegye feleségül gyermeke anyját. A házasság napját szeptember 1-ére tűzték ki és a fiatalok úgy tervezték, hogy még ezen a napon rászutra is indulnak. Legenstein emesélte menyasszonyának, hogy lakást fog berendezni és mindenről gondoskodni fog. Legenstein ekkoriban semmi kereset felett nem rendelkezett és különböző segélyektől élt. Mikor a házasságkötés napja egyre jobban közeledett, látni kellett, hogy ígéreteit aligha fogja bevéltetni s ekkor borzalmas tette határozta el magát. Egy nappal a házassága előtt, augusztus 30-án egy kocsmában kihallgatott egy beszélgetést, melynek folyamán Apfinger József 63 éves gazdálkodó elmondta, hogy éppen a városi takarékból jön és nagyobb pénzüsszeget hozott magával. Mikor a gazdálkodó hazament, Legenstein utána lopódzott és egy baltával fejbévágta a szerencsétlen öregembert. A nála lévő 730 schillinget magához vette. Másnap reggel a járőrök még elve találták meg Apfinger, aki valamit is tett a csendőrök előtt, de három nap múlva meghalt. Legenstein menyasszonya szüleinek házában tartóztatták le, egy ideig tagadással kísérleztett, de azután bevallotta a gyilkosság elkövetését. A tegnapi tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy nem akarta megölni az öreg gazdálkodót, csak a pénzt akarta elvenni. Vallomása általában zavaros. A tárgyalás folyik.

Legenstein, aki messze vidéken, mint csavargó és közveszélyes munkakerülő volt közismert, egy éven keresztül viszonyt folytatott Kranabether Aloissal. A viszonyból egy gyermek származott és a leány szülei rábeszéltek a legényt, hogy vegye feleségül gyermeke anyját. A házasság napját szeptember 1-ére tűzték ki és a fiatalok úgy tervezték, hogy még ezen a napon rászutra is indulnak. Legenstein emesélte menyasszonyának, hogy lakást fog berendezni és mindenről gondoskodni fog. Legenstein ekkoriban semmi kereset felett nem rendelkezett és különböző segélyektől élt. Mikor a házasságkötés napja egyre jobban közeledett, látni kellett, hogy ígéreteit aligha fogja bevéltetni s ekkor borzalmas tette határozta el magát. Egy nappal a házassága előtt, augusztus 30-án egy kocsmában kihallgatott egy beszélgetést, melynek folyamán Apfinger József 63 éves gazdálkodó elmondta, hogy éppen a városi takarékból jön és nagyobb pénzüsszeget hozott magával. Mikor a gazdálkodó hazament, Legenstein utána lopódzott és egy baltával fejbévágta a szerencsétlen öregembert. A nála lévő 730 schillinget magához vette. Másnap reggel a járőrök még elve találták meg Apfinger, aki valamit is tett a csendőrök előtt, de három nap múlva meghalt. Legenstein menyasszonya szüleinek házában tartóztatták le, egy ideig tagadással kísérleztett, de azután bevallotta a gyilkosság elkövetését. A tegnapi tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy nem akarta megölni az öreg gazdálkodót, csak a pénzt akarta elvenni. Vallomása általában zavaros. A tárgyalás folyik.

Legenstein, aki messze vidéken, mint csavargó és közveszélyes munkakerülő volt közismert, egy éven keresztül viszonyt folytatott Kranabether Aloissal. A viszonyból egy gyermek származott és a leány szülei rábeszéltek a legényt, hogy vegye feleségül gyermeke anyját. A házasság napját szeptember 1-ére tűzték ki és a fiatalok úgy tervezték, hogy még ezen a napon rászutra is indulnak. Legenstein emesélte menyasszonyának, hogy lakást fog berendezni és mindenről gondoskodni fog. Legenstein ekkoriban semmi kereset felett nem rendelkezett és különböző segélyektől élt. Mikor a házasságkötés napja egyre jobban közeledett, látni kellett, hogy ígéreteit aligha fogja bevéltetni s ekkor borzalmas tette határozta el magát. Egy nappal a házassága előtt, augusztus 30-án egy kocsmában kihallgatott egy beszélgetést, melynek folyamán Apfinger József 63 éves gazdálkodó elmondta, hogy éppen a városi takarékból jön és nagyobb pénzüsszeget hozott magával. Mikor a gazdálkodó hazament, Legenstein utána lopódzott és egy baltával fejbévágta a szerencsétlen öregembert. A nála lévő 730 schillinget magához vette. Másnap reggel a járőrök még elve találták meg Apfinger, aki valamit is tett a csendőrök előtt, de három nap múlva meghalt. Legenstein menyasszonya szüleinek házában tartóztatták le, egy ideig tagadással kísérleztett, de azután bevallotta a gyilkosság elkövetését. A tegnapi tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy nem akarta megölni az öreg gazdálkodót, csak a pénzt akarta elvenni. Vallomása általában zavaros. A tárgyalás folyik.

Legenstein, aki messze vidéken, mint csavargó és közveszélyes munkakerülő volt közismert, egy éven keresztül viszonyt folytatott Kranabether Aloissal. A viszonyból egy gyermek származott és a leány szülei rábeszéltek a legényt, hogy vegye feleségül gyermeke anyját. A házasság napját szeptember 1-ére tűzték ki és a fiatalok úgy tervezték, hogy még ezen a napon rászutra is indulnak. Legenstein emesélte menyasszonyának, hogy lakást fog berendezni és mindenről gondoskodni fog. Legenstein ekkoriban semmi kereset felett nem rendelkezett és különböző segélyektől élt. Mikor a házasságkötés napja egyre jobban közeledett, látni kellett, hogy ígéreteit aligha fogja bevéltetni s ekkor borzalmas tette határozta el magát. Egy nappal a házassága előtt, augusztus 30-án egy kocsmában kihallgatott egy beszélgetést, melynek folyamán Apfinger József 63 éves gazdálkodó elmondta, hogy éppen a városi takarékból jön és nagyobb pénzüsszeget hozott magával. Mikor a gazdálkodó hazament, Legenstein utána lopódzott és egy baltával fejbévágta a szerencsétlen öregembert. A nála lévő 730 schillinget magához vette. Másnap reggel a járőrök még elve találták meg Apfinger, aki valamit is tett a csendőrök előtt, de három nap múlva meghalt. Legenstein menyasszonya szüleinek házában tartóztatták le, egy ideig tagadással kísérleztett, de azután bevallotta a gyilkosság elkövetését. A tegnapi tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy nem akarta megölni az öreg gazdálkodót, csak a pénzt akarta elvenni. Vallomása általában zavaros. A tárgyalás folyik.

Ujabb átszerveződés előtt áll a litván kormány

Berlin, okt. 16. — Kownói jelentés szerint a litván kormány újabb átszerveződés előtt áll. Politikai körökben elterjedt hírek arról tudnak, hogy a kormány tagjai között nézeteltérések vannak s a nyugodt kormányzás a kormány jelenlegi személyi összetétele mellett nem biztosítható.

Ujabb bankfuzió készül Bécsben

Tárgyalások a Wiener Bankverein és Niederösterreichische között

Bécs, október 16. A Creditanstalt és a Bodencreditanstalt fuzióját rövidesen újabb hatalmas bankfuzió követi. Ennek az újabb fuziónak körülményei azonban nem lesznek olyan szomorúak, mint a Creditanstalt és Bodencreditanstalt egyesülésének okai.

Az újabb fuziót a koncentráció szükségessége fogja létrehozni. A Bodencreditanstalt eltűnésével Bécsnek immár csupán három nagybankja marad: a Creditanstalt, a Wiener Bankverein és a Niederösterreichische Escomptegesellschaft. Pénzügyi körökben ezt is soknak tartják és eleget érnek velük, ha Ausztriának csupán két nagybankja marad. Ezért felmerült az a terv, hogy a Wiener Bankverein fuzionáljon a Niederösterreichische Escomptegesellschafttal, avagy csatlakozzék a Creditanstalt—Bodencreditanstalt fuziójához. A tárgyalások már mindkét irányban megindultak, az érdekeltek azonban nagyon titkolóznak, ami érthető. Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztősége beavatott forrásból eredő információja alapján közölheti, hogy rövidesen újabb bankfuzió fog szennációt okozni a bécsi pénzpiacon.

Nagyon fontos!
HOTEL CARPATI
București, Piața Amzei
Renoválva, minden komforttal, központi fűtéssel felszerelve. Szobák jutányos áron kaphatók. Villamos megálló bármely irányból megközelíthető. Utazók kedvezményben részesülnek.

A Zeppelin szerda este hét órakor átrepült Kolozsvár fölött

Cluj—Kolozsvár, október 16 (Az Uj Kelet tudósítójától.) A német nagyrahivatottság diadalmos dokumentuma, a modern technikai haladás egyik legragyogóbb alkotása: a Graf Zeppelin ma este hét óra öt perckor megjelent Kolozsvár fölött és több kört írva le, vette útját nyugat felé. A holdvilágos égboltozaton a Zeppelin félejtelen látványt nyújtott, kivilágított utasgondolójával és zöld fényben uszó lámpáival. Ezüst teste káprázatosan csillogott a holdfényben és a titokzatos csillagok alatt.

A Zeppelin Kolozsvár fölött egész alacsonyan repült s így utasai és tisztjei talán a homályban is észrevették a közönség ujjongó lelkesedését, amellyel a léghajó megjelenését fogadták. A város utcái és terei mindenütt zsúfolva voltak kíváncsi és érdeklődő emberekkel, akik még az esteben is kalapjaikat és kendőiket lenggették a Zeppelin felé. A Zeppelin mintegy öt perccig keringett a város fölött, aztán irányát megváltoztatva, eltűnt a láthatáron.

A látvány kétségtelenül felemelő és fenséges volt. Az emberi szellem szinte korlátlan alkotó erejét láttuk megvalósulva a csodálatos „ezüst szivarban”, amely berregve és méltóságteljesen uszott fölöttünk a levegőben. Az időjárás rendkívül kedvező volt és valószínű, hogy a Zeppelin minden zavaró momentum nélkül folytathatta útját. Eltűnése kimondottan fájdalmas határu volt.

Belgrádot, Szófiát már délelőtt elhagyta a Zeppelin

Friedrichshafen, október 16. A Graf Zeppelin tegnap este 20 óra 26 perckor simán startolt a romániai utra. 22 óra 5 perckor a léghajó a Lech folyó mellett fekvő Landsberg felett haladt át s keleti irányban egyenesen München felé tartott. A légi utazáson husz utas vesz részt, kiknek fele svájci. Az utasok között öt hölgy is van, Eckener közölte az utasokkal, hogy kedvező időjárás esetén a Graf Zeppelin csütörtök délelőtt a Breslau melletti repülőtéren leszáll s ez esetben csak négy teken délelőtt tér vissza a léghajó a friedrichshafeni kiindulópontra.

Bécs felett alacsonyan repült a léghajó, Pestet elkerülte

Bécs, október 16. A Graf Zeppelin a bajor főváros elhagyása után keleti irányban repült s éjjel féltizenkettőkor átrepülte a Salzach mellett fekvő Tittmoning és Ostermiething között az osztrák-bajor határt. A léghajó innen délkeleti irányt vett s nagy gyorsasággal haladva, három

negyedegy órakor feltűnt Baden és Wienerneustadt közötti terület felett. A Graf Zeppelin innen északnak fordult s két óra tíz perckor megérkezett az osztrák főváros levegőterébe.

A bécsi rádiótársaság, a Ravag azonnal bejelentette az osztrák rádióhallgatóknak a léghajó érkezését s az osztrák főváros lakosai, akiket a Graf Zeppelin motorberregése felriasztott álmukból, az ablakokból üdvözölték a léghajót. Bécs felett alacsonyan repült a Graf Zeppelin, úgy hogy az emberek a kivilágított utasgondolát s a motorgondolát is jól láthatták. A léghajó több kört írt le a főváros felett, majd félháromkor keleti irányban elhagyta Ausztriát.

A léghajó Magyarország feletti repüléséről még nem érkeztek hírek. Bizonyosra vehető, hogy Budapestet elkerülte s a Dunántulon át haladt Belgrád felé, ahova ma reggel fél nyolckor érkezett meg. A korai és váratlan érkezés ellenére csakhamar nagy tömegek lepték el a jugoszláv főváros utcáit és háztetőit s kendőbogatással üdvözölték a levegőben lassan tovatűnő léghajó-óriást. Belgrád felett is alacsonyan szállott a léghajó s a látogatása mintegy tíz perccig tartott, majd eltűnt déli irányban.

Bukarestbe érkezését a kora délutáni órákra várják.

Szófia, október 16. A Graf Zeppelin ma déli 11 óra 20 perckor Nis—Piot felől jövet megjelent Szofia felett és a fővárost átrepülve eltűnt északkeleti irányban

Károly extrónörökös 20 pontban szögezte le programját a tavalyi gyulafehérvári nagygyűlés előestéjén

Az extrónörökös a kormánybuktató gyulafehérvári gyűlés előtti napon állítólag proklamációban jelentette be, egy angol lap hasábjain, hogy haza akar térni az országba

Bucuresti-Bukarest, október 16. (Az Uj Kelet tudósítójától) A „Cuvântul” főszerkesztője, Nae Jonescu nap-nap után egyre szenzációsabb részleteket közöl lapjában Károly extrónörökös afférjáról irt visszaemlékezései során. A lap mai számában a tavalyi kormánybuktató gyulafehérvári gyűlés előestélyének eseményeit mondja el Nae Jonescu. Eszerint az akkori liberális kormány jóval a május 6-ra kitűzött gyulafehérvári gyűlés előtt, már április 28-án biztosan tudta, hogy az extrónörökös nem szándékszik ez alkalomból visszatérni. Mégis a londoni Daily Express május 5-iki számában az első oldalon három ugynevezett szenzációs cikk látott napvilágot Károly extrónörökösnek arról az állítólagos kísérletről, hogy repülőgépen térjen vissza Romániába. A harmadik oldalán ugyanakkor egy proklamáció jelent meg az extrónörökösnek, amelyben bejelentette Románia népének haszaterési szándékát és huszonhárom pontban vázolja programját.

Nae Jonescu holnapra igéri ez eddig ismeretlen manifestum kommentálását, de sejtetni engedi, hogy a proklamáció vagy egészében, vagy részleteiben apokrif. A 23 pont azonban így is igen érdekes és különösen figyelemre-méltó akkor, ha e pontok tényleg az extrónörökös álláspontját tükröztetik vissza. A huszonhárom pont egyébként így szól:

1. A népnek meg kell adni a lehetőséget, hogy szabad választásokon juttassa kifejezésre akarátát,
2. a közigazgatási tisztségeket beöltöztetés és kellő felkészültséggel rendelkező emberekkel kell betölteni és úgy kell javadalmazni őket, hogy védve legyenek az anyagi nehézségektől és a politikai változások következményeitől,
3. az igazságszolgáltatás, politikai szennvedély nélkül, egyformán kell ossza az

igazságot az ország minden polgára számára fajra, felekezetre, társadalmi állásra való tekintet nélkül,

4. a hadseregből ki kell zárni a politikát, oly módon kell felszerelni, hogy méltó legyen dicső tradícióhoz.

5. gazdasági téren szabadságot kell biztosítani úgy a mezőgazdaságnak, mint az iparnak és kereskedelemnek,

3. Lehetővé kell tenni a külföldi tőkének, hogy a nép javára résztvegyen az ország nemzeti javainak kiaknázásában.

7. A valutát stabilizálni kell.

8. A Nemzeti Bankot az ország igazi érdekeinek megfelelően kell reorganizálni, hogy semmilyen politikai befolyás se érvényesülhessen működésében.

9. A közlekedést a modern követelményeknek megfelelően kell reorganizálni.

10. Származásra és vallásra való különbség nélkül, biztosítani kell az ország valamennyi lakójának tényleges hitszabadságát.

11. A sajtószabadság tényleges kell legyen

12. Az oktatást az új követelményeknek megfelelően kell átszervezni. Mennél több ifjút kell a nyugati államokba úgy elméleti, mint gyakorlati kiképzésre küldeni.

13. ki kell bővíteni az agrárreformot, úgy hogy a parasztek a föld meléi vetőgépeket és magvakat is kapjanak,

14. kulturális és gazdasági együttműködésre van szükség a kisebbségekkel a haza végleges egységének megteremtése érdekében,

15. az összes civilizált nemzetekkel barátságos szerződéseket kell kötni a tartós béke érdekében, amely a háboru okozta sebek kiheverésére szükséges,

16. azt a mentalitást kell uralkodóvá tenni, hogy nem az állampolgár áll az adminisztráció szolgálatában, hanem megfordítva.

17. a gazdasági stabilizációt meg kell teremteni, hogy Románia visszaszerezze a bizalmat és a hitelt a külföldön, amelyet az utóbbi esztendőknél elvesztett, hogy így elfoglalja az országok között azt a helyet, ami őt megilleti.

18. általános aggkori és balesetbiztosításra van szükség. Biztosítani kell az aggok, özvegyek és árvák sorsát, a nyugati államok modern rendszereinek módjára.

19. meg kell szüntetni az összes monopóliumokat, hogy az ipar minden ága egészségesen fejlődhessek a szabad verseny értelmében.

20. szükség van egy szabad parlamenti ellenzékre, hogy a demokratikus és szennvedélymentes kormányzás biztosítható legyen.

Az extrónörökös bejelenti, hogy kötelességét akarja teljesíteni az országgal szemben, amely veszedelemben van és kijelenti, hogy nem Lupescu Elena asszony miatt távozott az országból, hanem azért, mert programja miatt erre kényszerítették

Nagy botrány játszódott le a pozsonyi városi tanács ülésén

Prága, október 16. A pozsonyi városi tanács ülésén tegnap botrányos jelenetek játszódtak le. A tanács Okanyk polgármester lemondásának ügyét tárgyalta, majd ennek befejezte után Masar Agoston szocialista tanácsag aljasságnak minősítette azt, hogy Koren kommunista tanácsag még mindig helyet foglal a tanácsban, noha pártja visszahívta. Masar fulmináns támadást intézett Koren ellen, melynek végén „pfujj”-t kiáltott és kiköptött Koren felé. A kommunista tanácsag sem volt rest, felugrott és képen vágta Masart. A botrány továbbfejődését azzal hátrították el, hogy az ülést felfüggesztették és Korent kitzuskolták a teremből.

Brainin zárószavai
lomásokra hosszabb
kijelentette, hogy
z ő beszédeit és táv-
retálta. Az Izvesz-
a, hogy ő a palesz-
zötlennek itéli, egy
ez a lap azonban
és emiatt a cáfo-
irodának adta át
sem tagadta, hogy
a üldözések vannak,
hangsúlyozta, hogy
akadályozhatja meg
érdekében való

in kifejtette, hogy
erte őt, aki negy-
alesztináért, áruló-
om — mondotta,
ogóbb, mint a Bia-
stet az örök zsidó
arom fenntartani.
ogok még élni és
magamon nyugodni
töveleek. Egyfor-
gy az orosz zsidók
onizmus érdekében

gyésze, dr. Barth
felmentését java-
ban kérte Brainin
mainak elismerését.
kijelentette, hogy
Brainin bűnt köve-
saiból semmitsem

Az ítélet
ácsközsásra vonult
sszu ideig tartott.
enemann elnök a
ette ki:

g Bialik támadá-
objektív szem-
k tekinti, ros-
elhívás egyes ki-
költéseinek ki-
ainin, egytized-
tartozik fedezni.

an kifejté, hogy
inden felőlős cio-
Egy olyan öreg
in, aki már az
vett és a hebraiz-
bb képviselője, azt
hogy félelem nél-
panaszokat ki-

**ornokot a
egtagadta
ésének**

orség új főpa-
z új bukaresti

táviratot intézett
okásokhoz, hogy
ak a „Monitorul”
rendelkezését ne
t elő az a súlyos
rtiszteket, akik a
közöttétt táblázat
lyükön jelentkez-
rparancsnokságok
ok rendelkezése
adrálni.
tés miatt Vaida
a legszigorubb
Jelentette az ese-
s Cihosky had-
beszélések ered-
escu tábornokot
ék a csendőrség
fegyelmi bíróság
ég új főparancs-
nokot, Bukarest
ék ki, míg az új
tus dr. Cadere
tanár lesz.

ftők kerestet-
jutalékmellet.

Amerikából való távozása előtt három nagy beszédben részletezte MacDonaldd a béke és a leszerelés problémáit

A beszédek tartalma, melyeket a Commodore és Cariton szállodákban tartott az angol miniszterelnök

Newyork, október 16. Mielőtt MacDonaldd elhagyta volna az amerikai kontinent, három nagy beszédben újra leszerelte amerikai missziójának célját és kifejezte reményét, hogy látogatásának messzemenő következményei lesznek. A premierminiszter hatalmas és az amerikaiak isléséhez hozzáidomított szónoklataiban bizonyos aggodalommal emlékezett meg arról, vajjon megélheti-e még nagy feladatának teljesítését és látni fogja-e a világbéke hajnalhasadását. Mindekelőtt Franciaországot és Olaszországot szeretné meggyőzni — mondotta, — hogy a diplomáciai rancune távol áll tőle és életének nagy célja a népek általános békéjének előmozdítása.

A Commodore-szálloda teáján MacDonaldd három ezer meghívott hallgató előtt többek között ezeket mondotta:

A béke megszervezése.
— Most, amikor aláírtuk a békepaktumot, amikor becsületszóra fogadtuk, hogy nem viselünk többé háborút, végre hozzá kell fognunk a béke tulajdonképeni megszervezéséhez. Miért idegenkedünk a nagy probléma megoldásától, amely pedig csak addig volt probléma, ameddig a háború megengedett dolog volt? Senki, aki a paktumot aláírta és hisz az emberek becsületében és a józan észben, nem cselekedhet másként, mint Hoover és én cselekedtünk.

A béke ősz bajnoka szuggesztív erővel beszélt a béke szükségességéről és szimbolikus képekkel illusztrálta azt a küzdelmet, amelyet az államférfi visel a politika drótsövénye és a tömegek bizalmatlansága ellen.

Visszaidézte az emlékezetbe a háború borzalmas képeit, amelyeket az öregebb generáció soha el nem felejt.

Olyan ifjúság nő föl, amely nem ismerte a háborút, amely nem érti azt a nagy tisztességet, amelyben háborus halottainkat részesítjük s úgy véli, hogy nem az esetek emlékeit, hanem a háborúnak emlékét ünnepeleljük.

Az ifjúság romantikus élménynek tekinti a háborút

— Amíg élünk, az a feladatunk, hogy a béke problémáját minél jobban megvilágítsuk és a fiatalság előtt szentséggé emeljük azt az igazságot, hogy háborút nem szabad viselni.

A fiatalság ma még romantikus élménynek tekinti a háborút.

MacDonaldd ezután az angol-amerikai szövetség vádjai ellen tiltakozott. Szövetségek kötése MacDonaldd szerint elavult diplomáciai fogás volt. Senkinek sincs annyi ideje, hogy elavult diplomáciai munkássággal lopja az időt. Amit Hoover és MacDonaldd tett, az a következő volt:

— Fejlesztés a kezünkben az őserdőben találkoztunk és megkíséreltük, hogy békeutat vájunk a vadonban.

Természetes, hogy erőnket egyesítettük, mert így szélesebb utat vághattunk és a munka gyorsabban haladhat.

A külügyi társaság dínérjén, amely a Cariton-szállodában folyt le, MacDonaldd folytatta fejtegetéseit.

Előbb az erkölcsi lefegyverzésnek kell jönnie

— Az a megegyezés, amelyet kerestünk — mondotta, — mindaddig hiányos és ki nem elégítő, amíg valamennyi nemzet magáévá nem teszi.

A Matild-viz

egyetlen banketten sem hiányozhat meri ez a vezető márka.

Előbb az erkölcsi lefegyverzést kell megvalósítani, csak azután kerülhet sor a fizikaira.

A munka államférfi probléma, mert a lakosság csaknem mindenütt máris az erkölcsi lefegyverzés híve.

A Kellogg-paktumról nyilatkozva, MacDonaldd a következőket mondotta:

— Vannak emberek, akik azt állítják, hogy bizonyos dolgokat nem lehet döntőbírószágon elintézni. Ezek közé tartozik a nemzeti becsület problémája is. Bizonyos, hogy a nemzeti becsületet nem lehet bíróságon szabályozni. De Hoover és én aláírtuk a paktumot, amely a nemzeti becsületre hivatkozva garantálja a békét.

A nemzetek becsületének alapvető parancsa, hogy betartsa az esküt.

Hogy beszélhet valaki nemzeti becsületéről, ha valaki kötelezettségeinek nyom-

ban nem tesz eleget, amint célszerűnek látja?

A nagy emberi gondolatok, melyek később megvalósultak, mind álmokból keletkeztek.

MacDonaldd szarkasztikus módon nyilatkozott azokról az ugynevezett bölcs politikusokról, akik történelmileg megbizonyítják, hogy a békepaktumok csak arra vezetnek, hogy valamennyi hatalom fegyverkezni kezdett.

MacDonaldd szerint a nagy emberi gondolatok, melyek később megvalósultak, kivétel nélkül álmokból keletkeztek.

Mindaddig folytatni kell a kísérletezést, amíg az akarat és az intelligencia eredményt nem érnek el.

Ujra nehéz napok előtt áll Németország

Hugenberg, a reakciós sajtókirály nagy akciót indított a német kormány vád alá helyezésére

Néhány német városban rendbontó tüntetések voltak. A kormány el van szánva a mozgalom letörésére

Berlin, október 16. Hugenberg, a német jobboldal vezére megindította erőteljes akcióját a demokratikus rendszer, a parlamentarizmus, a békés külpolitika és a hágai egyezmények ellen. Felhívást bocsátott közre hívei részére s felszólítja őket, hogy a népkarát megnyilvánítását követelő listákba névaláírásaikkal iratkozzanak fel. Azt akarja, hogy a választópolgárok tíz százaléka az alkotmányban megkövetelt akarat megnyilvánulásával vád alá helyezesse a jelenlegi birodalmi kormányt és hogy a Young-tervezet ratifikációját megakadályozza.

A jobboldal szélsőséges agitációja izgalmat kelt a politikai körökben és a lakos-

ság körében is. A közhangulat teljesen az akció hatása alá került és úgy látszik, a közeljövő még nehéz napokat hozhat Németországra.

Mint Hannoverből jelentik a Hugenberg-féle ugynevezett Volksbegehrenakciónak rendbontó tüntetésektől kísért zavargásai, sem maradtak el. Este Léneburgban, Bielefeldben és Hannoverben romboló szándéku, dorongokkal felfegyverzett tömeg haladt a város utcáin s tüntetve zavargást próbált inszenálni. A rendőrség közbelépett s gumibotokkal szétoszlatta a tömeget. Az éjjeli órákban Bielefeldben a zavargások megújultak.

A kormány sem nézi tétlenül a politikai mozgalmat. Tegnap este a német rádióállomások Braun pososz miniszterelnök

Értesítés!

A híres

„Három korona” selyemha, risnya

gyár az őszi és téli szezonra

„Három korona” cérna harisnyát

dobott a piacra. Ennek a harisnyának megvan minden kívánt tulajdonsága. Kielégít minden modern igényt elegancia és finomság tekintetében és rendkívül rugalmas lévén a láb minden formájához teljesen hozzásimul.

A „Három korona” cérna harisnya

az igazi higiénikus harisnya és a legkiválóbb külföldi orvosi tekintélyek igazolták, hogy ez a harisnya megóvja a köcszénnytől, reumától.

Csütörtök, 1929

Salom Sch
Nem
egész

Ott állottam a k...
tam hinni a valósá...
én? Ki van itt kö...
molyan gondolják...
berek? — Ez nem...
hogy én álmodok!...
nem részesülhetek...
zsidó, aki eljött, ho...
jon. En csak az ol...
gyok, a tulvilágon...
itélőszéke, a „bes...
előtt, ezek itt körö...
bütykötött angyalok...
üdvözölni. Másképe...
lehet, hogy ezek i...
„gilgul”-jai anna...
Ki tudja?...

Az a tudat, hogy...
vagyok csendőrök...
nem passzolt ehhez...
radságos fogadtatás...
itt mind forradalm...
nem türnek meg ig...
azok, akiket én...
egyensúlyomat az...
natra elvesztettem...
lem magamat, a...
megölelem őket...
annyira meg volta...
rettem volna öröme...
részéről ilyen színe...
elkészülve, különö...
Amikor készen v...
elkísértek nézésük...
erőt, meg bátorság

Nem bírtam me...
annyira vert az ör...
irigkedve és csod...
Visszahoztak benn...
nagy közös céláb...
lett, hogy transzpor...
té” börtönbe. A...
— Maga megölte...
ugy-e? Nagyon he...
megnie, ez politika...
kaphat sokat. Ne...
néhányan. Olvastu...
milyen rumlit csin...
Tegnapelőtt törté...
szes lapok tele vol...
jól tette... Most

Kolozsvár közgyűlése a villamosüzem kérdésének gyors megoldását határozta el

Kedvező szakértői vélemények az Elektrobél ajánlatáról

Cluj-Kolozsvár, október 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). Kolozsvár város tanácsa szerdán délelőtt tíz órakor tartotta meg aktóber havi közgyűlését Mihali Tivadar polgármester elnökelete mellett.

A közgyűlést Simon pénzügyi tanácsos helyzetjelentése vezette be. Simon tanácsos ismertette a város bevételeit és kiadásait és kommentárként beszélt a város pénzügyi helyzetéről. A jelentéshez Socol Aurel, Kertész Jenő, Lucian és Schwartz Jakab tanácsstagok szövegezték hozzá. Dr. Kertész Jenő különösen azt tette kritika tárgyává, hogy ezt a fontos jelentést előzőleg nem nyomatták ki abból a célból, hogy a tanács tagjai előzőleg alaposan átnézhesék. Simon tanácsos a felszólalók kifogásaira kijelentette, hogy fölösleges a jelentéseknek nyomtatásban való előzetes közlése. A jelentést bárki megtekintheti és ha kifogása van, mindig módjában áll felszólalni.

Ezután a villamosmű kommercializálásának ügye volt a programon. Felolvasták az Elektrobél és az Erdélyi Köszénbánya Rt. által benyújtott ajánlat tanulmányozására kiküldött bizottság jelentését. A jelentést tevő dr. Flavu

Laurentiu alaposan megvilágította helyzetet és ismertette részben a műszaki szakértők véleményét is, amely az ajánlatról igen kedvezően számolt be. Dr. Bogos mérnök tanácsos szerint az ajánlat elfogadható és minden esetre olcsóbb, mint akár egy vizierőre berendezett kibővítés.

Lucian indítványozta, hogy a már beérkezett ajánlatokat valamint az összes előadói jelentéseket és véleményeket magyar nyelvre is fordítsák le és küldjék be azokat a bizottság kisebbségi tagjainak. Dr. Fischer Tivadar annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a megalakítandó villanyüzem alapszabályait a törvényhatósági bizottság is bírálja felül és tegyen róla jelentést.

A referensek alapos és tüzetes vizsgálat után állapították meg, hogy az Elektrobél ajánlata felülmúlja az összes konkurrens ajánlatokat és a város érdekeit figyelembe véve, egyedül ezt az ajánlatot tartotta alkalmasnak. A közgyűlés elhatározta, hogy a villamosági javaslat végleges leterjesztéséről a közeli napokban újra rendkívüli ülésre fog összehívni.

A következő programpon a város apahidai telkének értékesítése és a tarcsai ingatlan eladása volt. Ugyancsak ezen a gyűlésen intézték el a hóstáti kisgazda-egyesület egyik régi ügyét is. A közgyű-

lés megszavazta a már 1910-ben kérvényezett egyesületi ház számára szánt telkekre a bekebelezését.

Dr. Kertész Jenő az interpellációk során a nyugdíjasok ügyében emelte fel szavát és követelte számukra a nekik törvényesen járó pótlékokat is. A pénzügyi osztály vezetője megígérte, hogy a következő ülésig erről a kérdéssel beható referátumot készít el.

A francia minisztertanács a tengeri leszerelési konferenciára szóló meghívás elfogadása mellett döntött

Páris, okt. 16. — A francia minisztertanács mai ülésén Briand miniszterelnök expozéjának meghallgatása után egyhangulag a londoni tengerészeti leszerelési konferenciára szóló meghívás elfogadását határozták el. Ezután Chéron pénzügyminiszter ismertette adomér séklésre vonatkozó javaslatát. A minisztertanács hozzájárult a javaslatokhoz, melyeket a kormány a kamara legközelebbi ülésén be fognak terjeszteni. Elhatározták még, hogy a Young-tervezet ratifikációs javaslatát egyidejűleg szintén a legközelebbi törvényhozási ülésen terjesztik be.

Megér

ES-

selyemh

Ára Lei 198 ga
Lei 165 ali

Utasítson vissza n
risnyát amelyen
szöve nincs, mert
jegye a valódi

EL-
harisnya

Kolozs
Marosvá
Csernowitz
Nagybánya, Bras
Nagyvárad, Tem
Lugos, Déva, Szat
Const

Amerika

Salom Schwarcbart naplója

Nemcsak a zsidóság, de az egész világ felfigyel a pörre

Ott állottam a körben és nem akartam hinni a valóságnak. Hol vagyok én? Ki van itt körülöttem? Vajjon komolyan gondolják mindezt ezek az emberek? — Ez nem lehet másként, csak-hogy én álmodok! Ilyen fogadtatásban nem részesülhetek én... én, egy zsidó, aki eljött, hogy népeért bosszuljon. Én csak az olámhátóhún vagyok, a tulvilágon... A Legmagasabb ítélőszéke, a „beszédin sel máálá” előtt, ezek itt körülöttem csupa maszkba-bujtatott angyalok, akik eljöttek engem üdvözölni. Másképen nem is lehet. S lehet, hogy ezek itt fantomjai, vagy „gilgul”-jai annak a sok martirnak. Ki tudja?...

Az a tudat, hogy én a prefekturán vagyok csendőrök között, valahogyan nem passzolt ehhez a különösképen barátságos fogadtatáshoz. — Hiszen ezek itt mind forradalmárok, emberek, akik nem tűnnek meg igazságtalanságot, ezek azok, akiket én szeretek... Lelki egyensúlyomat az örömtől egy pillanatra elvesztettem, s ha nem szégyellem magamat, a nyakukba borulok, megölelem őket és megcsókolom, — annyira meg voltam hatva. Simi szerettem volna örömben. Az emberek részéről ilyen szimpátiára nem voltam elkészülve, különösen a prefekturán.

Amikor készen voltunk, mindannyian elkísértek nézésükkel, bucsuztak és sok erőt, meg bátorságot kívántak.

A rabok irigyelnek.

Nem bírtam megnyugodni, szívem annyira vert az örömtől. A többi rab irigykedve és csodálattal nézett rám. Visszahoztak bennünket, lezartak egy nagy közös szállába, ahonnan el kellett, hogy transzportáljanak a „Lá Szánté” börtönbe. A rabok megröngyögtek: — Maga megölte az orosz generálisot? ugy-e? Nagyon helyes. Nem kell remnie, ez politikai bűntett, ezért nem kaphat sokat. Ne beszéljen — mondták néhányan. Olvastuk az újságokban, ő, milyen rumlit csinált! Ne is kérdezze. Tegnapelőtt történt, nemde? Az özsze-szes lapok tele voltak vele. Nem baj, jól tette... Most egy kicsit pihenni

fog itt a „Szánté”-ban, ez nem is rossz. Itt lehet dohányozni, ha van pénze, ehet-ihat a kintinból, sőt még kintrol is hozathat magának. Ha pénze van és akarja — behoznak magának egy étteremből prima kosztot, még bort is hozzá. Csakhogy ez nagyon drága, egy kincsébánya kell, hogy az ember ezt bírja. — Ön óras, ugy-e? Ez nem is rossz. Magának könnyű lesz. A felesége minden héten meglátogatja, és egész jól eldiskurálhatnak — a rácson keresztül...

Hogy a csendőrök, a porkolábok és a rabok annyi sok szimpátiával halmoztak el, valahogy zsenibe kezdtem lenni. Csakhogy másrészt egoisztikus érzéseim mámorosodta az élvezetben és az elégedettségben.

Nehéz szekerek dübörgése és lödöbögés hallatszott az udvar kövezetén. A tegyencarcok felragyogtak. — „Jönnek értünk a „Szánté”-ből, hogy az Isten éltesse őket!”

Torres titkára.

Ma meglátogatott ügyvédem, Torres titkára.

— Brávó! — kiáltotta miközben barátságosan megszorította a kezemet. Kintünöl Most aztán lesz egy pörünk isten-igazában. Nemcsak a zsidóság, hanem az egész világ meg van bolygatva.

Kérdésemre, hogy zsidó-e, azt felelte: — Nem, de ez nem baj; szimpátiám az öné igazságos eljárásáért.

Már megbántam elhamarkodott kérdésemet és helre akartam hozni a dolgot. Hozzáfüztem:

— Hiszem, hogy az egész civilizált világ felháborodását kell, hogy kihívja, ha a huszadik században ilyen bestiális dolgok történnek.

— Ön nagyszerűen cselekedett. Remélem, hogy sikerülni fog önt teljesen felmenteni.

— De hiszen nem rólam van szó, hanem azokról az ordító gazettekről, amiket elküldtek és elkövetnek ma is a zsidók ellen. Tudja ön, hogy a zsidókat másutt is hogyan üldözik? Hiszen ez a fő, ezt kell leleplezni.

— Mi nagyon jól értjük ezt, — adta vissza a titkár — és az ön pöre meg fogja hozni remélhetőleg a kívánt eredményeket.

Torres.

Hétfő, május 31. Ma eljött hozzám maga Torres. Azt se tudta, hogy mit csináljon velem. Megszorította néhányszor a kezem, átölelt, megveregette a vállam, ide-oda futkosott a szobában és nem bírt megnyugodni.

— Drága, jó barátom! Jó lesz. Ne is kérdezze. Delegációk jönnek hozzám minden oldalról, zsidók és nem-zsidók, liberálisok és anarchisták. A telefonom egy percig se pihen. Erre még nem volt példa... Az ön vizsgáló-bírója: Monsieur Peer, roppant finom ember. Közölte velem, hogy a jövő héten szerdán kihallgatáshoz hívja. De mit, csekélyeségek! Érti? Néhány részlet a revolverről és arról, hogyan lőtt. Egyedül is tudja, nem kell tanítani. Nem va-

gyunk mi slemilek!

— Slemil, ez az egyetlen zsidó szó amit ő tud — gondoltam magamban. És ő beszélt tovább nagy lelkesedéssel, elragadtatással és úgy búcsuzott el tőlem, anélkül, hogy egy szót szólhat-tam volna hozzá. Bárcsak egy szóval válaszolhattam volna az ő tizkupás beszédére....

— Tehát szerdán lesz a „Jom-hádin”, az itéletnap! — mondtam magamban. Jó lesz alaposan felkészülni.

Az első kihallgatás.

Súlyos procedurán kell átesni, amíg az ember eljut a Nagy Urhoz, a vizsgáló-bíróhoz. Az inkvizíciónak valóságos tövisútja ez.

Először is kivezettek a ecllából, meg-motoztak, kitapogattak, a nagy folyó-sóra vittek, sorbaállítottak több rab-bal együtt. Ugy állottunk ott egymás hegyén-hátán, mint a chéder-gyerekek a moziban. Vagy tiszter kikérdezték ne-vünköt, vezetéknevünköt, keresztnévün-ket — és otthagytak. Vártunk. Azu-tán eljött egy másik, „karszallagok” — felolvasta a névsorunkat és — mars!

„Jól kell rá vigyázni”

Amikor ennek a teremnek a közepére értünk, leállítottak, s újra kihallgattak egyenként. Két ór állott a kijáratnál. Ők átadtak bennünket a csendőröknek. A csendőrök kikérdezték bennünket és ellenőrizték a kezünkben lévő cédulák adatait. Azután rámutattak a csukott kocsikra, ahol szintén két csendőr posztolt. Egyenként dugdostak be bennün-ket és lecsuktak. Amikor rám került a sor és megmondtam a nevem, az öreg csendőr felémelte a fejét, ránézett és odaszólt a kollegáinak: — Jól kell rá vigyázni!

S rögtön hozzálépett két porkoláb, kétkézen fogott, betuszkoltak és lezar-tak a kicsi ketreche. Az egyik odaál-lott a nyíláshoz és nem is moccant el onnan többet.

— Ohó, — gondolom magamban — most már tényleg benne vagy, pajti-kán, a kutyaszorítottban. Egy borzasz-tóan-veszedelmes gyilkos vagy. Másra nem vigyáznak ugy.

A francia jobboldali lapok a párisi szovjetkövetség kiutasítását követelik

A Bessedovski-affér eptiögusa a párisi sajtóban

Páris, október 16. A francia főváros sajtója és közvéleményét immár több mint két hete foglalkoztatja Besse-dovski volt követségi tanácsosnak a szovjetkövetséggel felmerült szennázációs fordulatokban gazdag afférja. A bul-vársajtó folytatja a leleplezéseket s a jobboldali lapok most már a legéleseb-ben az orosz követség ellen fordulnak s a kormánytól a szovjetkövetség ki-utasítását követelik. A reggeli és déli lapok csodálkozásukat fejezik ki afelett, hogy a tegnapi minisztertanács nem

foglalkozott a botrány ügyével s ily-értelmű határozatot nem hozott, hólott csakis a radikális fellépés volna meg-felelő fegyver a politikai botrányosoro-zatok lezárására. A lapok az orosz cse-ka-ügynökök gyermekrablási kísérletét teszik a legélesebb bírálat tárgyává, amelyet mint ismeretes Bessedovski el-leni bosszúképen akartak véghez vinni s amely csak a francia rendőrség éber-ségén hiúsult meg.

A lapok cikkeikben ázsiai módszer-nek bélyegzik ezt a fellépést s türhe-tellennek tartják, hogy a világ főváro-sában a szovjetkövetséghez tartozók „gyülevezs hada” továbbra is grasszál-hasson. Olyan követségre — írják a jobboldali lapok — amely diplomáciai immunitás leple alatt katonai okmányo-kat lop és rabló-módra erőszakosan tör azok ellen, akik gázságairól többet tud-nak, mint ahogy ezt ők szeretnék. Franciaországnak nincs szüksége s a kormány végzetes hibát követ el, ha az ország tekintélyes és méltósága ér-dekében azonnal el nem határozza ut-leveleik kiadását és eltávolításukat.

Aspirin-tabletta fájdalomk ellen! Figyeljen a "BAYER" keresztre!

Egy lengyel őrmester és az utlevél-hivatal egyik magasrangú tisztviselője nagy tömegekben csempésztek át a határon a hadköteleseket

Berlin, október 16. A Wölff távirati iroda varsói tudósítója jelenti, hogy a Kurjer Porannyi.c. napilap thorni tudósítás alapján nyilvánosságra hozza, hogy a lengyel-német határvidéken számos le-tartóztatást eszközöltek a lengyel hatóságok lengyel hadköteleseknek a német ha-táron át történt rendszeres kicsempészése miatt. A lap szerint a bünszövetkezet fő-irányítója a thorni hadkiegészítő parancs-nökság egyik őrmestere volt, aki amlavai utlevélhivatal egyik magasrangú tisztvi-selőjével egyetértésben hamis határátlépsi igazolványokkal látta el — megfelelő anyagi ellenérték fejében — a katonai szolgálatra berendelt ifjakat. A hadköte-leseket ezután a határvidékeken a mesz-szeágazó bünszövetkezet határrendőrségi exponensei minden különösebb ellenőrzés nélkül átengedték a határátlépsi igazol-ványokkal Keletporoszországba, ahonnan nem tértek vissza.

Zsidó Színház — יודיש טאטנזאל Stramer S. amerikából visszaérkezett társulata játszik Marosvásárhelyen Október 14-től 20-ig a zsidó Kulturházban Temesváron Október 22-kétől a városi színházban

Megérkezett! az EL-BE selyembarisnya Ára Lei 198 garantált hibátlan Lei 165 alig látható hibával Utasítson vissza minden olyan harisnyát amelyen az EL-BE beleszöve nincs, mert csak az EL-BE jegyű a valódi. Kapható az EL-BE harisnyaházban Kolozsvár, Marosvásárhely, Csernowitz, Torda Nagybánya, Brassó, Nagyszeben, Nagyvárad, Temesvár, Dés, Arad Lugos, Déva, Szatmár, Petrosény Constanța

BÉLDI KÉZFINOMÍTÓ az egyedüli készítmény, mely fehérit, puhít finomít Kapható minden drogériában, gyógytárban, illatszertárban. Főraktár EMKE DROGUERIA CLUJ-KOLOZSVÁR Piața Unirii Mátyás tér-Deák Ferenc-uca sarok

Amerikai mintára férfiföltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11. június 12.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó Louis Marshall gyásznapja. Erdély legnagyobb zsidó szervezete, a Zsidó Árvagondozó, amely dr. Kertész Jenő elnöke alatt az ország egész legfontosabb zsidó szociális munkáját végzi el, imponáns gyásznapélyt rendezett Louis Marshall emlékére. Az Árvagondozó gyásznapélye nagy és előkelő közönség jelenlétében folyt le kedden este 9 órakor a Salom Club helyiségeiben. A megnyitó gyászadal után dr. Kertész Jenő az Árvagondozó elnöke emlékezett meg kegyeletes szavakkal az elhunyt zsidó vezér munkájáról és bejelentette, hogy a központi bizottság a kolozsvári székházát és az ablak elhelyezett tanoncotthont, továbbá Tricotage üzemét Louis Marshall iránti örök halála jeléül a nevével fogja elnevezni. Ezután az egyes zsidó testületek megbízottai szólaltak fel. A kongresszusi hitközség nevében dr. Eisler Mátyás főrabbi, az orth. izraelita hitközség megbízásából dr. Pollák Adolf alelnök méltatta érdemeit. Majd dr. Marton Ernő lelkes emlékbeszédben ismertette Louis Marshall élettörténetét. L. Dr. Fischer József a Zsidó Nemzeti Szövetség, dr. Balázs E. az erdélyi Jewish Agency, dr. Horváth Jenő az Unione Evreilor Romani, dr. Hirsch tanácsos az iclodi iparos jesiva, dr. Hamburg József a zsidó kórház, Nussbaum Mihály a Poale Cedekek az iparos egyesület nevében emlékeztek meg egyetemes zsidóság nagy halottjáról, Louis Marshallról. A gyásznapély ezzel véget ért.

— Ünnepi szónoklat. Szombaton, e hó 19-ikén délután fél négykor Wald Ernő rabbi, néhai Wald kolozsvári dáján fia a Poale Cedekek templomban ünnepi beszédet fog tartani.

— Vasúti szerencsétlenség a lyoni pályaudvaron. Párisból jelentik: A lyoni pályaudvaron vasúti szerencsétlenség történt, melynek harminckét sebesültje van. Az eset úgy történt, hogy egyik érkező vonat belefutott a pályaudvaron indulásra kész személyvonatba. Két személykocsi kisiklott és felborult s a sebesülések e két kocsi utasai között történtek. A vizsgálatot megindították.

— Egy magyar ügyvéd öngyilkossága Bécsben. Budapestről jelentik: Bécsi jelentés szerint a Margareten kerületben, a Reumannhof hatodik emeletéről ma a lépcsőházba vetette le magát egy harmincöt év körüli férfi s azonnal meghalt. Ruháinak átkutatásakor megállapították, hogy Magyar László dr. budapesti ügyvéd volt az öngyilkos.

— Csehszlovákia áttér az aranyvalutára. Prágából jelentik: Prágai lapjelentések szerint a minisztertanács elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely a csehszlovák valutát aranyvalutára változtatja át. A nemzetközi pénzügyekben ugyanis csak azok az államok vehetnek részt, amelyeknek aranyvalutájuk van. A javaslat szerint egy cseh korona 44.58 miligram szinaranyat tartalmaz. A javaslat törvényerőre emelkedése esetén megkezdik a százkoronás aranyak verését.

— Rendszeres postai repülőgépjárat Amszterdam és Jáva szigete között. Amszterdami jelentik: A holland posta a napokban megindítja rendszeres postai repülőgépjáratát, melynek kiindulási pontja Amszterdam s végállomása Bandung, Jáva szigetén. A holland postai igazgatóság érintkezésbe lépett az európai postákkal s ajánlatot tett Törökországba, Szíriába, Irakba, Perziába, Angol- és Hátsó-Indiába, ugyintén a Szunda- és Melanéziai szigetekre szóló postai küldemények szállítására. A szállítás repülőgépeken történik több közbeeső leszállással, úgyhogy az Amszterdamból kiinduló postarepülőgép menetrendszerben Bandungig az utat tizenegy nap alatt teszi meg.

Megható gyásznapesség keretében leplezték le Bécsben a háboruban elesett zsidó hősök emlékművét

Az állam, a város, a hadsereg és a zsidó közületek tisztelegtek az emlék mű előtt

Bécs, október hó 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Az osztrák fővárosban a Jomkipput megelőző napon nagyszabású gyásznapesség keretében leplezték le a központi temetőben azokat a síremlékeket, amelyek a bécsi zsidó hitközség emeltetett a háboruban elesett tagjai és a bécsi klinikákon elhunyt orosz zsidó hadifoglyok emlékére.

A szertartásteremben ezenkívül márványbavésve ragyognak arany betűkkel ama zsidó katonák nevei, akik az elenség előtt estek el és távol hazájuktól kísérték őket utolsó utjukra. Negyszáz ilyen név van bevéve a márványtáblán. A félkör alakú sírmezőn pedig a temető közepe táján áll a hatalmas nyolcszögben a Leopold Ponzen által alkotott emlékmű, azzal a felirással: Bécs zsidó hitközsége az 1914—1918 évi világháboruban elesett fiaikért. Itt is nemes fehér márványon tündökölnék azoknak a nevei, akik a háboruban szerzett sebesülések vagy betegségeik következtében haltak meg. Körülbelül ezer nevet jegyeztek fel erre a márványlapra. Az egyik falon héber felirás tündököl Jézásjás egyik verse: „Nem fog többé kardot emelni egyik nép a másik ellen és nem fogják tanulni többé a háborúság mesterségét”.

Az ünnepségre a harmadik gyalogezred díszszázadát vezényelték ki zászlóval és zenével. A szertartásteremben, ahol a ceremóniának első része zajlott le, megjelentek: Schober kancellár, Wiesinger tábornok, városparancsnok, a közlekedésügyi és szociális minisztérium egy-egy tanácsosa, Jóob tanácsos a magyar követség megbízásából. A lengyel követség megbízásából Chezmirski konzul, Kundt német vezérőrnagy, Tüchler katolikus püspök a különböző zsidó egyesületek és társadalmi közületek képviselőiben dr. Jakob Ornanstxexin, dr. Löwenherz és mások.

Az ünnepséget kórus vezette be, az ünnepi beszédet dr. Julius Bach tanár és rabbi tartotta. Beszédében kiemelte, hogy ezt az emlékművet a gyűlölet romjain építették. Az embernek egyetlen kötelessége van a földön, hogy he-

lyét minden körülmények között kötelességérzettel és becsülettel tartsa meg. A díszszázad tisztelegve vonult el az emlékmű előtt és imát mondott. Ezután dr. Pick Alajos tartott nagyszabású emlékbeszédet, megköszönve a hatóság figyelmét és annak a reményének adott kifejezést, hogy ez az emlékmű a jövő nemzedékeknek is hirdetni fogja, hogy a zsidó nép gyermekei mindig hivatásuk magaslátán állottak és kötelességeiket teljesítették.

Wiesinger tábornok, Bécs városparancsnoka tartott ezután emelkedett szellemű beszédet és többek között ezeket mondotta:

— Zsidó vallású bajtársaim, akiket most tiszteltünk meg az emlékmű felavatásával, tudjátok meg, hogy becsülettel teljesítettétek az otthonhoz, a saját népetekhez és Ausztriához való kötelességeket. Szívetek utolsó löketeiseg állottatok őrt és jól tudom, nemcsak azért, mert ez így volt szokásban, hanem mert el voltatok telve hűséggel és kötelességtudással. Ez az emlékmű egyuttal emlékeztet se az élőkre: arra, hogy mit kell békében cselekedni a házáért és egymásért. A hősök tisztelete szent kötelessége mindnyájunknak, a hősök halála szentséges halál.

Az osztrák köztársasági hadsereg nevében, mialatt a zene a híres osztrák katona dalt, az „Ich hatte, einen Kameraden”-t játszotta, a tábornok letette a hatalmas babérkoszorút, amelynek szallagán ez állott: „A kötelesség hőseinek”. A Deutschmeisterbund nevében Seifert őrnagy tartott beszédet, ama hétezer deutschmeister nevében, akik vállatve harcoltak számos olyan zsidó bajtársal, aki most itt alussza örök álmát. Ő is letett a Deutschmeister nevében egy babérkoszorút az emlékműre. A zsidó frontbarcsok szövetsége nevében Rudolf Berdach tartott nagy beszédet.

Ezután Margulies főkantor, a kórus élén héber gyászdalokat énekelt. Az emlékmű leleplezése után az orosz elesettek sírhelyére vonultak a vendégek, ahol a kántor kórusal imát mondott el.

Amanullah táviratban üdvözölte Nadir khánt

Habibullah túsul vitte magával Nadir khán feleségét és Amanullah öccsét

London, október 16. Amanullah üdvözölő táviratot küldött Nadir-kánnak, melyben sikert kíván az ország konszolidációjára irányuló munkájához. Valószínűleg tartják, hogy Nadir kán csak ideiglenes kormányzatot létesít. A katonai kormányzás Kabuiban már élebe lépett.

Peshavari jelentés szerint Habibullah elsáncolta magát a citadellába, ahol a

nagyértékű koronaékszereket is őrizteti. Tuszokul vitte ide magával Amanullah öccsét, Asszadullah t és Nadir-kán feleségét. Habibullah arra számít, hogy a tuszokért hatalmas váltságdíjat kap. Hír szerint megfenyegette Nadir kánt, hogy amennyiben megadásra igyekeznék őt kényszeríteni, kivégezteti a tuszokat.

— Zubkovot nem utasították ki Luxemburgból. Luxemburgból jelentik: Zubkovot, Viktória hercegnő elvált férjét a francia hatóságok visszairányították Luxemburgba. A hollerichi határrendőrség Zubkovnak a francia hatóságok előtt előadott luxemburgi kiutasításával kapcsolatban hivatalosan megállapítja, hogy a kiutasítás egyáltalán nem felelt meg a tényeknek. Zubkov önként akarta elhagyni Luxemburgot s meg akarta kísérelni, hogy Franciaországban át eljusson Spanyolországba.

* Öngyilkosságot követett el felesége és kilec gyermeke szemelátára hogy érelmeszedése ellen nem használta a még minden esetben bevált Cigelkai jódtartalmu Lajos gyógyvizet. Ismertető: bárkinék ingyen küld a Cigelkai jódos gyógyforrások romániai vezérképviselőe Arinis (Égerhát) jud. Salaj.

— Ágyulövedék robbant a gyakorlótéren. Madridból jelentik: A kanári szigetszoporthoz tartozó Gran Canarias szigetéről, Las Palmasból jelentik, hogy Telede közelében a katonai gyakorlótéren ágyulövedék felrobbant. A szerencsétlenségnél egy hadnagy és két altiszt életüket veszítették, öt katona súlyosan megsebesült.

— Ezerdollárosokból állott a pupja. Madridból jelentik: Mallorca szigetén, Palmában meghalt egy német eredetű pupos koldus. A halottkémi szemle alkalmával kiderült, hogy a koldusnak álpupja volt. A pup helyén a hatóságok nagy zacskóban tízezeröt száz dollárt találtak s a lakásban megejtett leltározáskor még további félmillió pezeta értékű értékpapirokat.

Változtassa meg olaját és cserélje ki az eredeti amerikai

olajjal

azonnal meg fogja állapítani a különbséget

„ANILIN”
S. A. R. Bucuresti

— A szatmári helyicsoport kongresszusi beszámoló gyűlése. október 8-án este a szatmári cionisták rendezésében a helybeli zsidóság élénk érdeklődéssel mellett tartotta meg dr. Kohn Hillel, az erdélyi Hitáhdut (munkás) párt képviselője beszámolóját a 16. cionista kongresszusról és az ugyancsak Zürichben lefolyt Jewish Agency alakuló-üléséről. Mindkettő tanuvelét adta annak — a világsajtó így is fogadta fel — hogy Palesztina felépítésére összefogott a cionistákkal a zsidóság minden számottevő csoportja és csak a túlzó agudisták és az asszimilánsok legszélsőbb rétegei nem csatlakoztak még az építőkhöz. És így értékelte a zürichi eseményeket az a pár tuat arab effendi is Palesztinában, akik féltik feudális hatalmukat és ezért az ottani zsidókkal békességben együttélő arab lakósságot minden primitív nép gyöngye oldalán, a vallási fanatizmuson megfogva álhirekkel a zsidók megtámadására izgatták. Palesztina zsidósága azonban visszaverte a rablóbandákat és a Jewish Agency szintén kiállotta a tüzpórbát: visszariadás helyett fokozott energiával és áldozatkészséggel indul a most kezdődő új naptári évben minden ország zsidósága Palesztina felépítésére. Az ottani zsidóság nyugodt és szilárd akaratát pedig a legjobban jellemzi az a tény, hogy az első véres napokban egyes idegen konzulok felszólították állampolgáraikat az ország elhagyására, de egyetlen ember sem élt a felszólítással. Ma már mindenütt folyik a rendes munka. Az igazságszolgáltatás keze sorba suljt le a bűnösökre és csak az a kívánatos, hogy az igazi bűnösöket, a főmuftit és az őt környezetét is elérje. A halgatóság köréből számos kérdést intéztek az előadóhoz a mandatárius angol hatalom palesztinai politikájára. Weizmann és Jabotinsky követeléseire a kolonizáció módozataira s még sok más érdekes részletekre nézve Dr. Borgida József zárszavában a szatmári zsidóság köszönetét tolmácsolta dr. Kohnnak esdekes és tanulságos referátumáért.

— A zágrábi egyetem diákjai hatalmas tüntetést rendeztek a jugoszláv diákok olaszországi üldöztetése ellen. Zágrábból jelentik: Az egyetem diákjai tegnap az aulában gyűlést rögtönöztek, amelyen tiltakoztak a horvát és szlovén diákok olaszországi üldöztetése ellen. Elhatározták, hogy tiltakozásukat az amerikai és európai diákegyesületeknek is tudomására hozzák. A gyűlés után a diákság az utcákon tüntető felvonulást kezdeményezett, de a rendőrség beavatkozott s a közben mintegy hatezer főre szaporodott tüntető tömeget szétszórta. Husz diákot őrizetbe vettek.

— Magyar festőműkerek a barcelonai világdapestről jelentik: Barcelona szerint a világdapestről rendezett nemzetközi kiállítás zsűrije meghívta magyar mesterek közül a kiállítás vezetője nyertek: Iványi, Grünfaludy, Strobl Zsigmondronarbile díjat: Csóklovski Bertalan és e kívül még tíz magyarpai nemzetek sorában tekintetében Magyar Olaszország mulja fel a kiállításon Belgium. tettek az erkölcsi sikert is elkör a kiállítás vezetőségezenöt millió pezetát t ez is elosztásra kerül

* Gyomor- és haskonyság, migrén, kimerültség, rosszulás, rémes álmok, rosszullet, csökkent munkahet azáltal, hogy a betéghygyomorra megszikk eg „Ferenc József” keserűdiósírít azon értékes szol a Ferenc József viz mint biztos és enyhe Ferenc József keserűví drogériákban és fűszerüz

* Eljegyzés. Hersch Kaszovitz Károly Plopiakülön érteitítés helvett.

— Páris közelében garázs. Bécsből jelent da tudósítójának jele ris közelében egy au garázsban eddig me okból robbanás törtér és számos sebesülésr

— A delikvens, m Newyorkból jelentik: héten felakasztottak rablőgyilkost. Az elítéban felkereste egy jó titokzatos tárgyalást

Másnap az elítélt, am a nyakába vetették, fejezte ki, hogy még sen a tömeghez. Az er Ekkor a következőke véreim, a halál tork igazságot, sohase fel legjobb a Williams elítélt rokonai ötezer izléstelen reklámért.

Gyomorférgés rög morfeletlyt rövid időt morszaltatongés e ellen a Cigelkai Jód sok hydrocarbonátos Kérje mindenütt. Ismeette források romániai vezér (Égerhát) jud. Salaj.

— Egy hetvenéves ki Amerikában. New A georgiai Macomb Mrs. Sarah Powers 70 nős, aki ellen az a vá bínrészes volt egy gy sében. A bíróság me gyelmi felterjesztéstől a kivégzést a jelenleg szerint azonnal végre

Szombaton, október 7 órakor a Magyar

Moissi Al
Tols
„Az élő h
clmü drám

— Enyhe időjárás pestről jelentik: A m időjárásprognóziisa szer nyomomán száraz időjár merséklelet Budapestén Celsius.

— Wormsot is elh megszálló csapatok. tik: Wormsban ma katonaság két zászlós s eltávozott a megszá csapatok kivonulása al nem fordult elő.

Magyar festőművészek nagy sikere a barcelonai világkiállításon. Budapestről jelentik: Barcelonai jelentés szerint a világkiállítással kapcsolatban rendezett nemzetközi képzőművészeti kiállítás zsürije meghozta döntését. A magyar mesterek közül aranyérmeket nyertek: Iványi, Grünwald Béla és Kisfaludy, Strobl Zsigmond, Mention honorabile díjat: Csók István és Karlovics Bertalan és e művészeket kívül még tíz magyar művész. Az európai nemzetek sorában a díjak száma tekintetében Magyarország csak Olaszország mulja felül. Harmadik lett a kiállításon Belgium. A díjjal kitüntetettek az erkölcsi sikeren kívül nagy anyagi sikert is elkönyvelhetnek, mert a kiállítás vezetősége erre a célra tízöt millió pezétát tartalékol s most ez is elosztásra kerül.

Gyomor- és hasbántalmak, izgékonyság, migrén, kimerültség, szédülés, szív-szorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, csökkent munkaképesség megszűnhet azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorral megiszik egy pohár természetes „**Ferenc József**“ keserűvizet. Orvostanárök dícsérik azon értékes szolgálatokat, melyeket a **Ferenc József** viz járványok idején is mint biztos és enyhe hashajtó teljesít. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Eljegyzés. Hersch Rezsike Oradea és Kaszovitz Károly Plopiş jegyesek. Minden külön értekezés helyett.

Páris közelében felrobbant egy garázs. Bécsből jelentik: A távirati iroda tudósítójának jelentése szerint Páris közelében egy autójavitóműhely és garázsban eddig meg nem állapított okból robbanás történt. Négy halottról és számos sebesüléstről érkezett jelentés, ami annak tulajdonítható, hogy a váratlan explozió munkaidő alatt következett be.

A delikvens, mint reklámszöveg. Newyorkból jelentik: Texasban a múlt héten felakasztottak egy többszörös rablógyilkost. Az elíteltet a siralomházban felkereste egy jól öltözött férfi és titokzatos tárgyalást folytatott vele. Másnap az elítelt, amikor a hurkot már a nyakába vetették, azt a kívánságát fejezte ki, hogy még egyszer beszélhesen a tömeghez. Az engedélyt megkapta. Ekkor a következőket mondotta: Testvéreim, a halál torkából hirdetem az igazságot, sohase felejtsek el, hogy a legjobb a Williamson csokoládé. Az elítelt rokonai ötezer dollárt kaptak az izléstelen reklámtól.

Gyomorégés: rögtön szüntet, **gyemotokélyt** rövid időn belül gyógyít, **gyemot-savutalpon** elmarad, ha a bajok ellen a **Cigelka Jód-s Gyógyforrás** sz. hidrokarbonátos **Leibe**-v-zét issza. Kérje mindent. Ismételtet küld a cigelkai források romániai vezérképviselése Ariniş (Égerháti) jud. Sălaj.

Egy hetvenéves asszonyt végeztek ki Amerikában. Newyorkból jelentik: A georgiai Maconban halálra ítélték Mrs. Sarah Powers 71 éves magánzónt, aki ellen az a vád merült fel, hogy bűnrészes volt egy gyilkosság elkövetésében. A bíróság még a szokásos kegyelmi felterjesztéstől is elállott és így a kivégzést a jelenlegi büntető törvény szerint azonnal végrehajtották.

Szombaton, október hó 19-én este 7 órakor a Magyar Színházban
Moissi Alexander
Tolsioj
„Az élő holttest“
című drámájában

Enyhe időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint enyhe és tulnyomóan száraz időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délbén 17o Celsius.

Wormsot is elhagyták a francia megszálló csapatok. Wiesbadenből jelentik: Wormsban ma a megszálló francia katonaság két zászlóalja bevagyonirozott s eltávozott a megszállott területről. A csapatok kivonulása alkalmával incidens nem fordult elő.

Közgazdaság

Nyolcvankétfélmillióval felemelte a Banca Naționala aranykészletét

București-Bukarest, október 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Nemzeti Bank tanulmányi bizottsága egy kommunikétt közzé, amelyben közli, hogy szept. 28 és okt. 5-ike között a Nemzeti Bank aranykészletét 82 millióval, azaz 8769 millióról 8851 millióra emelte. A vásárolt arany legnagyobb része a külföldi piacokról ered. Ez különben onnan is megállapítható, hogy a külföldön letétbe helyezett arany mennyiség a múlt héten 3591,9 millióról 3657,4 millióra, vagyis 65,5 millióval emelkedett. A Nemzeti Bank aranyvásárlásai különben nem elszigetelt jelenségek. A stabilizáció keresztülvitele óta ezek a vásárlások állandóan tartanak és kilenc hónap alatt Románia aranytartaléka 500 millióval növekedett. Ez az aranykvantum különben legnagyobb-részt szintén külföldi vásárlás eredménye. Románia egész évi aranytermelése ugyanis a 2000 kg.-ot sem éri el évente, úgy, hogy amennyiben ez az egész kvantum a Nemzeti Bankhoz folyna be, akkor sem lehetne nagyobb évenként a Banca Naționala aranykvantumának gyarapodása 200 millió lejnél.

Az ország közgazdasági köreibben tanulmányi bizottság jelentésének nagy jelentőséget tulajdonítanak. A stabilizáció sikere ugyanis nagyrészt attól függ, hogy

a Banca Naționala milyen mértékben tudja aranykészletét felfokozni. Ez különben nagyon világosan kitűnik az alábbi helyzetképből is. Szeptember 28-án a Nemzeti Bank bemutatásra szóló értékpapirjait az aranystokk 27,28 százaléka fedezte. A Banca Naționala jelenlegi alapszabálya 25 százalékos fedezeti szükségességet ír elő. Szeptember 28-án az volt a helyzet, hogy a Banca Naționala 2,28 százalékkal emelhetné a bemutatásra szóló angajamentjeit. A bankjegykibocsátásnak akárcsak 500 millió lejjel való emelése, tehát teljesen paralizálta volna a Banca Naționala működését. Az aranykészlet kiegészítése elsőrendű szükségessége volt az ország közgazdasági életének. És különösen szükséges volt ez a mai körülmények között, amikor hétről-hétre jelentős emelkedések mutatkoznak a Nemzeti Bank bemutatásra szóló kötelezettségeiben. Csak az elmúlt héten történt meg például, hogy a folyószámlátétel 200 millióval emelkedett a Casa Autonoma 100 millió lejes betétösszegével szemben. Egész könnyen el lehet képzelni, hogy milyen veszélyt jelentene az országra az, hogyha a Nemzeti Bank eme két egyensúlyozó erői között beállna az aránytalan eltolódás, hogy az milyen veszélyt jelentene a Nemzeti Bankra.

Tanulmányozzák a földmivesek adójának leszállítását. A földmivészügyi miniszter tudvalevőleg egy bizottságot küldött ki a termésértékesítés módozatainak megjavítása érdekében. Ez a bizottság most az iránt tett javaslatot a földmivészügyi kormányhoz, hogy szállítsák le a földmivesek adóját, mert a többi kereseti kategóriához viszonyítva a földmivesek adókkal súlyosan meg vannak terhelve.

Hivatalos gabonaárak. A földmivészügyi miniszter jelentése szerint a brai-lai gabonatózsdén tegnap a következő árakat jegyezték: Buza elsőrendű 670,

másodrendű 610, harmadrendű 530 lej mázsánként.

Megkezdik a tordai cigarettapapírgyár építését. Bukarestből jelentik: Az állami monopólról szóló törvény rendelkezése szerint a monopol-igazgatóság felhatalmazást kapott egy cigarettapapírgyár építésére. Amint már megirtuk, a gyárat Tordán fogják felállítani. A kormány gazdasági bizottsága legutóbbi ülésén kimondta, hogy a gyár építéséhez a közeljövőben hozzákezdnek, úgy hogy a gyár fényben belül működésbe kezdhesen. Körüll belül kétezer munkást fognak alkalmazni a gyárban.

SPORT

A sportbarát városháza. A kolozsvári városi tanácsról a nyár folyamán több ízben dioshimnuszokat zengettünk ebben a rovatban. A város jelenlegi vezetői, főleg Simon polgármester-helyettes a sport iránt fokozott érdeklődésnek és megbecsülésnek adták a tanujelét és főként az uszósport anyagi támogatásával bizonyították be, hogy a modern kérdések iránt kellő fogékonysággal bírnak, vagy legalább is arra törekednek. Ugy látszik azonban, hogy amit a jobb kézzel adtak, azt most a ballal visszaveszik és a vízi-sportok támogatásának árát vízidíjban akarják behajtani. A városi vízművek igazgatósága ugyanis évekre visszamenőleg kivetette a vízidíjat a városi sporttelepre, több mint 60.000 lej értékben. A pályaintézőbizottság, amely ebben az évben nagyszabású beruházásokat eszközölt a városi sporttelepen, de amelynek egyébként sincs pénze, ezt a váratlan terhet áthárítja a sportegyesületekre, amelyeket kötelezett a kirótt vízidíj aránylagos (?) megfizetésére. Aki ismeri a sportegyesületek mai helyzetét, aki figyelemmel kíséri, milyen rendkívüli nehézségekkel tudnak csak az egyesületek megfelelni vállalt feladainak, az kénytelen a vízművek igazgatóságának ezt az eljárását a sport elleni merényletnek tekinteni. Mindenütt másutt mentesítik a sporttelepeket a városi illetékektől, itt egyszerre több évre vetik ki

és akarják behajtani. A városi tanács kötelessége a vízműveknek ezt a követelését egyszerűen törölni és ha már készpénzzel és más kedvezményekkel nem tudja támogatni a sportegyleteket, legalább pénzt ne vegyen tőlük a vízért.

Kíváncsian várjuk a városi tanács elhatározását és a magukat sportbarátoknak hangoztatott és megdicsért tanácsosok állásfoglalását.

Gyűjtések a nagyiklói iparos jesiva javára

Cluj-Kolozsvár, október 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyiklói iparos jesiva, hála Braun Henrik forrabb lelkes agilitásának, továbbá az Arvagondozó és a Joint támogatásának most már abban a helyzetben van, hogy az asztalosműhelyt kibővíthette gépi üzemmé. A gépek már meg is érkeztek, úgy hogy a műhelyek immár motorikus erőre vannak berendezve. Ez azt jelenti, hogy az iklói iparos jesiva műhelyéből teljesen modern butorok fognak kikerülni és olyan ifjúság, amely nívós ipari kiképzést nyer a talmudi diszciplínák mellett. Sok nehézséggel és indolenciával kellett a „Tóra in Derech Erec“ mozgalomnak megküzdnie, amíg idáig eljutott. Hála Erdély jobbjai támogatásának, végre tető alá jutott a modern műhely. Különösen Hirsch Adolf királyi tanácsos eszmei és anyagi támogatásának köszönhet sokat az iklói jesiva. Teljesen önzetlenül vállalta Hirsch Adolf a jesiva-műhely anyagi eszközének előállítását és fűradozásával sikerült neki jelentékeny összeget gyűjtenie. Alább közöljük az adakozók névsorát városok szerint.

Cluj, Hirsch család 5000, Dr. Eisler főrabbi 500, Janovitz Géza 1000, Heller és Molnár 1000, Szabó Jenő 1000, dr. Roth Hugó 1000, Regele Páláról 1000, Ritook Lajos 1000, Czitrom (Romcomit) 1000, Judovits Lázár 500, Deák Jenő fogorvos 500, Schwartz Jakab 2000, Banca de Credit 500, Sebestyán Dávid 1000, Rotschild S. 500, Família kenyérgyár 1000, Léb Fiverek 500, Barzel 400, Bergner és László 1000, Hirsch Adolf bérk. 500, Weisz Szigfrid 500, dr. Fischer József 1000, Rados & Csep. 1000, Simon Lajos 2000, Molnár lakab 1000, Heves Vilmos 1000, Zauderer család 500, Boskovits József 500, Spitzer Mór 500, Fischer Rezső 500, Renner bórgyár 100, Heller Samu 500, Schmidt Izák 500, Sala és Nobel 500, Nagyfaludi M. 500, Diamant I. 500, Weisz Kálmán 500, Fenyő ékszerész 500, Kalotaszegi igazg. 1500, Nobel fakeserkedő 500, dr. Blau Pál 500, Elián Viktor 500, **Gherla** Wasch Béla 500, **Turda** Baláz Ferenc 500, Goró Ferenc 500, dr. Várfalvi Mór 500, Lázár Simon 1000, dr. Markovics 500, Princz I. és fia 500, **Baia-Mare** dr. Barna Samu 500, dr. Gál Gyula 500, dr. Goldstein Nándor 500, Detto bank által 500, Banca de Credit 1000, Fönix 1000, Hirsch Jakab 500, Steinfeld malom 100, Sörkeresk. r. t. 500, Lányi Albertné Arvagondozó 500, Mercur r. t. 300, **Dej** Majrovits Ede 1000, Hirsch Vilmos 500, Mezőgazd, Bank 1000, Rosenzweig család 1000, Fülöp és Szánder 500, Bíró József 500, Baucá Cetatească 1000, Ind, Petrol 150, S. és Paneth 500, Wiegner Samu 500, Ordentlick Ferenc 500, dr. Rosenberg J. 500, **Oradea** Reich József, 5000, Kohn Dávid 2000, Fuchs Salamon 500, Leitner Márton 1000, Leitner Izidor 1000, Ripner Ferenc 1000, Triton a. g. Wasserstrom S. 500, Richard Dezső 500, Epstein S. 500, Czitner Jenő 500, Klein A. 500, Grossmann E. 500, Sübermann J. 500, [Metaloglobus 1000, Diassy L.-né 2000, Dr. Fischer kör. ig. 500, Dromann J. 500, Grünberger I. 500, **Maros-Ludas** Paneth. Ch. K. 50, Glácz J. 500, Dr. Czitrom V. 500, Dr. Frieder 500, Heller és Farkas 1500, Aron Moritz 500, Goldstein M. 500, **Targu-Mures** Bürger Gy. 1000, Agrárbank 1000, Krämer S. 1000, Sennensieb Testvérek 2000, Banca Blanc 250, Rosenfeld J. 500, Darvas és Elekes 2000, Leszámitoló-Bank 5000, **Medias** C. N. Czitrom 1500, B. Citrom 1000, P. L. Czitrom 1000, Alt. Takarékp. 500, M. Deutsch 500, Mandel 500, Hiller M. 500, Fusch D. 500, Grünfeld D. 500, dr. Fleischman M.-né 500. **Beszterce:** I. Rachmut 500, Gold és dr. Elekes 500, dr. Hackry 500, Rotlich és Bricher 500, Handelsbank és Mandl 450.

MacDonald leányával együtt megérkezett Kanada fővárosába

Páris, okt. 16. — A Havas távirati iroda torontói tudósítójának közlése szerint MacDonald tegnap megérkezett leányával együtt Torontóba és nyomban a kormányzósági palotába hajtatott.

Newyork, okt. 16. — MacDonald Niagara-Fallsból üzenetet intézett az amerikai néphez, melyben köszönetet mond bensőséges fogadtatásáért. Ha az Atlanti óceán el is választja Amerikát és Angliát — üzeni az angol miniszterelnök — a világbékéért folytatott közös küzdelem máris mindnyájunkat egyesített.

Ezelőtt majdnem
1000
Leibe került
most
132
Leibert megveheti

PALEOLOGUE:

A cár országa a nagy háboruban
3 vaskos kötet

A világháború diplomáciai kuliszatitkai intrikái, az orosz cári udvari élet legelrejtettebb titkai (a Rasputin legenda hiteles megvilágítása). Mestéri feldolgozásban.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában (Portódíj külön)

Keveset,
de értékeset a háborús irodalomból:
Renn: A háború — — — — — 204
Remarque: Nyugaton a helyzet változatlan — — — — — 123
ktve 163
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

HOTEL METROPOL BUKAREST
A királyi palotával szemben
Modern komfort
az Uj Kelet minden olvasója
Modern komfort
15% kedvezményt kap a szobaárakban, — ha felmutatja ezt a hirdetést!

assa
laját
e ki az
merikai
LINE
wer oil
állapítani a
get
IN
ucuresti
csoport kong-
ülése. október
nyisták rendezése-
lénk érdeklődése
Kohn Hillel, az
s) párt képviselő-
nista kongressz-
ürichben lefolyt
séről. Mindkettő
a világsajtó igr
alesztina felépi-
stákkal a zsidó-
soportja és csak
szimulánsok leg-
akoztak még az
e a zürichi ese-
arab effendi is
feudális hatal-
zsidókkal békes-
összűrt minden
lán, a vallási fá-
rekkel a zsidók
Palesztina zsidó-
rablóbandákat
tén hiállotta a
elyett fokozott
sággal indul a
évben minden
na felépítésére.
gód és szilárd
a jellemzi az a
napokban egyes
ották állampol-
ára, de egyetlen
ással. Ma már
és munka. Az
rba suljt le a
ívánatos, hogy
mufitt és az ó
ilgatóság köré-
k az előadóhoz
om palesztinai
Jabotinsky kö-
módozataira s
szletekre nézve
avában a szat-
olmácsolta dr.
ágos referátu-
akjai hatalmas
oszláv diákok
ellen. Zágráb-
diákokja teg-
rögtönöztek,
orvát és szlo-
ildóztatése el-
tiltakozásukat
ikegyesületek-
k. A gyűlés
on tüntető fel-
de a rendőr-
zben mintegy
tüntető töme-
kot őrizetbe

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtökön este félkilencor: Jótékony célú dísz-előadás a Csíkszentmártoni tüzkárosultak javára. I. Beethoven: Coriolla Ouverture és Farkas Ödön: Szerenád. Előadja a magyar zenekonzervatórium és a római-kath. zeneiskola együttes zenekara. Karnagy: Zeisemann Rezső II. Beszél: P. Gulácsy Irén. III. Énekel: M. Lévay Ilona. IV. Zongora. B. Zsembery Elvira. V. Magyar dalokat énekel: Dr. Incédy Joksmann Ödön, Körösi Dudas cigány zenekarának kísérete mellett. VI. Kolozsvári bál. Történelmi korpép egy felvonásban. Előadják: A magyar színház művészei (Bérlétszünetben. Rendes helyárral. Sorozatsz. 52.

Pénteken este félkilencor: Vakablak, újdonság! Az elmaradt 9 számú „A” bérlét pótlása. (Sorozatszám 55.)

Szombaton d. u. pont 2 1/2 ó.: Ocskay brigádéros Első ifjúsági előadás. Nagyon olcsó helyárral. Bevezető előadást tart: Dr. Rajka László. Sorozatsz. 56.

Szombaton este pont 7 órakor: „Az elő holttest” (Moissi és a wiener Volkstheater vendégjátéka. Főlemelt helyárral. Sorozatszám: 69.)

Szombaton este 9 óra 10 perc: Mit susog a fehér akác? Operette-újdonság először Kondor Ibolyával, Betegh Bébivel, Solthy Györggyel, Ihász Aladárral. Première bérlét 8 szám. Sorozatszám 62.

Vasárnap d. u. 2 1/2 órakor: A Noszty-fiu esete Tóth Marival. Solthy György fel-léptével, Marsi Gizivel Kaszab Annával és Ihász Aladárral. Nagyon olcsó mozi helyárral. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 63.

Vasárnap d. u. 6 órakor: Szupé Csárdás Operette-újdonság. Kondoz Ibolyával, Betegh Bébivel, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Sorozatszám 64.

Vasárnap este 9 órakor: Mit susog a fehér akác? Operette-újdonság 2-odszor. Bérlétszünetben. Sorozatszám 65.

Hétfőn, október hó 21-én este félkilencor: Mit susog a fehér akác? 3-adszor. Napi bérlét lo szám „A” Sorozatszám 66.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Csütörtökön 3 és félhat órakor: I. „Senorita” 8 felvonásos dráma, főszerepben: Bebe Daniels és James Hall. II. Huszvések sport vígjáték, főszerepben: Clara Bow. III. Pótképek. Két és félórás előadások Kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 L.

Péntek d. u. 3 és félhat órakor: I. Senorita 8 felvonásos dráma, főszerepben: Bebe Daniels és James Hall. II. Huszvések sportvígjáték 7 felvonásban, főszerepben: Clara Bow. III. Pótképek. Két és félórás kettős műsor. Helyárak 30, 20 és 10 lei.

Szombaton: Nincs mozi előadás.

Vasárnap: d. e. 11 órakor matiné nagyszabású műsorral. „Utolsó Lázadás” 8 felvonás Főszerepben: Tim Mc. Coy. Helyárak 15 lo lei.

SELECT-MOZGÓ:

Csütörtökön; Premier: „A párisi diáknegyed” (Quartier Latin), Maurice Dekobra melyen megható regényének nyomán, főszerepben: Petrovics Ivan, Carmen Boni és Gina Manés. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Pénteken; „Párisi diáknegyed”, (Quartier Latin) Maurice Dekobra közismert regénye nyomán, főszerepben: Petrovics Ivan, Carmen Boni és Gina Manés.

Szombaton; „Párisi diáknegyed” (Quartier Latin) Maurice Dekobra hasonló regénye nyomán, főszerepben: Petrovics Ivan, Carmen Boni, Gina Manés.

Vasárnap; „Párisi Diáknegyed” (Quartier Latin) Maurice Dekobra hasonló regénye nyomán, főszerepben: Petrovics Ivan, Carmen Boni, Gina Manés.

URANIA-MOZGÓ:

Csütörtök: „Orlov” közkívánatra, hasonlóan operett nyomán, főszerepben: Ivan Petrovics, Vivian Gibson, Évi Éva, Georg Alexander. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Péntek: „Orlov” közkívánatra, hasonlóan operett nyomán, főszerepben: Petrovics Ivan, Vivian Gibson, Évi Éva, Georg Alexander. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Szombat: „Orlov”, hasonlóan operett nyomán, főszerepben: Petrovics Ivan, Vivian Gibson, Évi Éva, Georg Alexander. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap: „Orlov”, utóljára, főszerepben: Vivian Gibson, Georg Alexander, Évi Éva és Petrovics Ivan. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtök 5, 7, 9 órakor utóljára SORREL KAPITÁNY ÉS FIA. Nagy szentimentális dráma 10 felvonásban. Az amerikai film verseny első díját nyert produkció. Főszereplők: Anna O. Nilsson, Nils Asther. Előjáték: Ufa világhírű a legaktuálisabb eseményekkel.

Péntek 5, 7, 9 órakor Premier! A HALÁL SZIRT (Tenger leánya). Izgalmas szerelmi dráma, mely a végtelen óceánon játszódik le. — Főszereplők: Lilian Rikh, John Stuart. Előjáték: Szenzációs amerikai burleszk.

Szombat 5, 7, 9 órakor A HALÁL SZIRT (Tenger leánya) Izgalmas dráma, mely a végtelen óceánon játszódik le.

Vasárnap délután 11 órakor VIGJATEK MATINÉ. Nagyszerű műsorral. Olcsó helyárral.

Vasárnap délután 3, 5, 7, 9 órakor HALÁL SZIRT (Tenger leánya).

A színházi iroda közleményei:

Ma este a magyar színházban: Jótékony célú előadás a csíkszentmártoni tüzkárosultak javára: Egyetlenegy üres széknek sem szabad ma este maradnia a magyar színházban. Igazi nagy világvárosi műsorban fog gyönyörködni a közönség, a mely ma megfogja tölteni a színházat s a melynek meg lesz az a lelki megnyugvása, hogy nemcsak felejthetetlen művészi élvezetben volt része, de a belépő jegyének árával enyhítette azt a szerencsétlenséget is, ami a csíkszentmártoni magyarokra szakadt. Jegyek már csak korlátozott számban kaphatók a magyar színház pénztáránál.

Szombat este 9 órakor: „Mit susog a fehér akác?” A legszebb, lehangulatossabb magyar operette-újdonság, a „Mit susog a fehér akác”-nak lesz a premierje. Szombaton este. A premier kivételesen nem félkilencor, hanem valamivel későbbben 9 óra 10 perckor kezdődik. Moissi föllépése: Szombaton este pont 7 órakor. Előadás megkezdésekor a nézőtérre vezető ajtókat bezárják. „Az élő holttest”, előadása Moissi fölléptével szombaton este pont 7 órakor kezdődik. A közönségnek lehetőleg egy negyed órával előbb kell hogy elfoglalja a helyét, mert a nagy művész kívánsága szerint az előadás megkezdésekor a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.

Holnap este: Vakablak. A legérdekesebb, legmélyebben meggrázó magyar drámai újdonság, a „Vakablak”, amelynek előadási jogát Amerika és Európa minden nagy színpada megszerezte, holnap este kerül színre nálunk.

Ma új műsor a Magyar Színházban: Senorita (Bébe Daniels) és Huszvések (Clara Bow). Igazi rekord-műsora lesz ma délután a Magyar Színház moziójának. A világ két legnépszerűbb filmszínésze, Bébe Daniels és Clara Bow-nak tüneményes játékában fog gyönyörködni a közönség. Bébe Daniels a „Senorita” című 8 felvonásos drámában, Clara Bow pedig a „Huszvések” című 7 felvonásos vígjátékban lép fel. A brilliáns kettős műsor csak két napig lesz látható: Ma és holnap. Előadások 3-kor és fél 6 órakor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

A páratlan művészet. Nem kell németül tudni, hogy megértjük Moissi Alexandert a nagy német tragikus páratlan művészetét. Miért? mert Moissinak két kifejezésbeli eszköze van: A hang és a tekintet. Hangja egész szimfonikus zenekar, Moissi szeméi pedig még többet tudnak beszélni mint a szavak, szeméi két laterna magika az életnek és az eszméknek két fényugara.

Rádió műsor

Idő közép-európai

Csütörtök, okt. 17.

Budapest. 9.15: A m. kir. honvédelmi miniszter zenekarának hangversenye. Fucik: Magyar induló, Lehár: Arany ezüst, Nicolai: Windori vig nők, Bizet: Carmen, Schubert: „Három a kislány” c. dalműből. Lehár: Cigányünnepek — jellemrajz. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Gramofonhangverseny. 1. Bizet: Ária a „Gyöngyhalász”-ból (Fleta). 2. Gounod: Faust — szerenád (Journet). 3. Rossini: Ária a „Sevillai borbély”-ból (Journet). 4. Schubert: Erklönig (Jeritza (Katonazenekar). 5. Holzmann: Feuert Los! Marsch (Katonazenekar). 6. Strauss—Hackenberger! Radetzky-Marsch (Katonazenekar). 7. Yradier: La Paloma, Crawford. 8. Szenes-Kóla: Van néha egy — tangó (Schorr). 13. Hegyi—Murgács: Szent György napján (Palló Imre). 14. Hegyi—Murgács: Tükrös piros szív (Palló Imre). 15. Sándor dr.: A vén primás hegedűje (Schorr N.). 16. Fényes—Balázs: Két babonás szép szemednek (Palló Imre). 17. Sándor dr.: Csak egy szál virágot (Palló Imre). 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek, élesmiserák. 4: Rádió Szabad Egyetem. 1. Mosonyi Dalok. Előadja: Pál Ilonka. 2. Zehery Lajos dr. egyetemi magántanár előadása: „A tudatlanság és a bűn”. 3. Mosonyi dalok. 4. Müller Vilmos dr. kir. tanácsos, igazgató-főorvos előadása: „Lionardo da Vinci és az orvostudomány”. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.10: A m. kir. földművelésügyi minisztérium előadásorozata. Mutschbacher Emil dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, az OMGE ügy. igazgatója: „A mezőgazdasági válság számok tükrében”. 17.40: Operettrészlet. Offenbach: Orfeusz az alvilágban. Herý: Nebántsvirág, Sidney: Gésák. Offenbach: Szép Heléna. Planquette: Cernevillei harangok, Strauss: Denevér megnyit. 18.50: Gyorsírási tanfolyam. 19.25: Angol nyelvoktatás. 20.05: Lóversenyeredmények. 20.15: Chopin ünnepély. Medek Anna operatársnő közreműködésével. 21.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, majd Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.

Basel: 20.30: Strauss Richard dalest.

Belgrád. 20: Rádió-négyes. 1. Wallace Maritana. Pierné: Szerenád. Ravel: Pávátánc. Ciela: Közzené. Csajkovszky: Hat-tyuk tava.

Bern. 20.10: Népszerű est énekekkel, zenével és csevegéssel. 22.15: Olasz zene.

Belgrád. 20: Rádió-négyes. 21.05: Hírek. 21.20: Táncczene.

Pozsony. 19.05: Házi hangverseny. 20: Közvetítés Erünnből. 22: Közvetítés Prágából. 22.55: Hírek.

Breslau. 21.20: „City” Feld Erna hangjátéka. 22.30: Tánccoktatás. 23.10 Táncczene.

Bruxelles. 20: Közvetítés az amsterdami hangversenyházból.

Frankfurt. 20: Hangjáték Stuttgartból. 21.30: Szórakoztató zene 22.45: Táncczene.

Hamburg. 20: A zeneszerző (hangverseny). 21.30: Az elnémült harang, rádió-opera, egy felvonásban. Zene: Flieger Alice, szöveg: Planten Horst. 22.30: Kávéházi zene.

Kassa. 19.05: Gounod-est a szerző halál-évi emléknappja alkalmából. 20: Közvetítés Brünnből.

Köln. 20: Hangverseny. 21: A szavak zenéje! Voelkel balladái, melodramái és szvitjei, utána hírek és táncczene.

Königsberg. 16: Műsorszerű könnyűzene. 20: Kávéházi zene.

Leipzig. 21.30: Nyolc író dal, éneklí Neeson F. 22.30: Tánccoktatás.

Milano. 20.30: Puccini: „Angelica nővér” című operája. 22.55: Hírek, zene.

München. 21: Dandár közvetítés, Johannsen hangképe a világháborúból, bemutatás.

Nápoly. 21.02: Kálmán: „Kata a ballarina” c. operettje.

Prága. 19.05: Szórakoztató zene. 22.15: Gramofon.

Róma. 21.02: Szimfonikus hangverseny.

Stambul. 19.30: Kétórás török zene.

Stuttgart. 20: „Odiseus katona hazatérése”, Hat hangjáték-jelenet. 21.15:

Hangverseny. 22.30: Házizene 1750 körül. 0.30: Táncczene.

Bécs. 19.30: Gluck „Iphigenia Auliszbán” című operája az Állami Operából. Utána: Jazz-zene és képrádió.

Zágráb. 19.30: Közvetítés Ljubljánából. Zürich. 19.33: A svárci írók Jakob Stutz-estje, két hangjátékkal. 21: Svájci népzene.

Péntek, október 18.

Budapest. 9.15 Hangverseny. Wagner: Lohengrin, Wagner: Lohengrin mondája, Chopin: Két preludes, Hubay: Szeretném itt hagyni, Kuruc tábortól dal, Te vagy a legény, Kacsóh: Rákóczi megtérése, Liszt: Polonaise. 9.30 Hírek. 12. Déli harangszó. 12.05 A rádió házikvartettjének hangversenye. 12.25 Hírek. 13. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.30 Hírek, élesmiserák. 15.45 Fultonrendszerű képátvitel. 16.20 Ispanovics Sándor előadása: A lepp-földről, 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17. Mandits szalonzenekar hangversenye. 18. Németnyelvű előadás. 18.50 Francia nyelvoktatás. 19.20 A Tosca cselekményének elmondása. 19.30 Puccini „Tosca” c. opera előadása. 22.30 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd ifj. Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye a Dunapalota nagyszalóából. 23.30 Bachmann jazzband.

Bécs. 20. Szigeti József hegedűhangversenye. Brahms, Beethoven, Casella műveiből.

Belgrád: 20. Opera közv. a Nemzeti Színházból.

Berlin: 20. D'Albert „Hegyek alján” c. opera közv.

Pozsony: 19.30 Opera közv. a pozsonyi tót Nemzeti Színházból.

Breslau: 20. Strauss Richard: Salome c. zenedrámájának közv.

Bucuresti: 20. Enekkhangverseny Liszt két dalával.

Hamburg: 30. Vonónégyes.

Hilversum: 30.41, Smetana: Eladott menyasszony c. operájának közv, Utána gramafon.

Kattowitz: 20.15 Varsói filharmonikusok hangversenye.

Kassa: 19. Közv. Pozsonyból, 22. közv. Prágából.

Nápoly: 21.02 Verdi Álarcosbál c. operájának közv.

Oslo: 20.30 Hangverseny Mozart és Beethoven műveiből.

Ostrava: 19.20 Közv. Pozsonyból.

Róma: 21.02 Kálmán: Marica grófnő előadása.

Stockholm: 22.10 Orgonahangverseny.

Matthison-Hanson: Abránó egy dán népdal fölött, Södermann; Himnusz, Norén:

A királyok királya, Alfvén: Elégia vadász-kürtre és orgonára, Widén, Két legenda, Elkőf, Csillagok kigyulása, Saint-Saens, Harmadik rapzódia.

Stuttgart: 13. Legujabb cseh dalok.

Toulouse: 21.15. Massenet: Manon c. operájának közv.

Rádió iránt érdeklődők skját érdeklükben tekintsek meg a Cal. Reg Ferdinand 33 szám alatt megnyitott RÁDIO üzletet.

Legujabb készülékek és alkatrészek. Kedvező fizetési feltételek. „TECHNICA”

Apróhirdetések

UTAZÓ URAK figyelmébe!!! Vajdahunyadon a „Central” szállókat teljesen átalakítva okt. 1-től átvettem. Pontos, tiszta kiszolgálás, kitérő házikoszt. Utazó uraknak nagy kedvezmény.

MUST, elsőrendű, esetleg kösérnek is, circa 1500 veder, eladó. Értekezhetni Füsky J. könyvkereskedésében Turda.

Friss kóser bivaly-és tehéntej naponta kétszer, csemegeknek és betegeknek alkalmasan egy tehéntej fejve, házhoz szállítva is kapható. Ugyanott állandóan friss kóser tejfel, túró és vaj is kapható. Schwartz Ignác Strada Juliu Maniu (Szentgyház-u.) 24.

MAROSVÁSÁRHELYI „Corso”-kávéház öt és fél éves bérléséhez szakértő társat keresek, melynek bérlési időtartamát bankgaranciával biztosítom. Értekezni lehet Köhn Jenőnél Targu-Mures, Iskola-uca 26

KÜLFÖLDI bélyegek egyes példányok is olcsón eladók Strada Bob (v. Kismester-u.) 11 főtér mellett d. u. 4-6-ig

NÖSÜLNE két újjallett bíró érettségizett 36 éves kereskedő. Megfelelő hozománnyal bíró helygek részletes levelét „Nyugodt élet” jelgére továbbít Ujkelet Oradea Rimanoc 4.

Az UJ Kelet hirdetések eredményes

Egy nő
X. évfolyam *
1929
Október 18
5690 év T

Elült az

Megint kiderült, rejlik a régi közmondás író példabeszéd, hogy záció sem él tovább óránál. És valóban a Mária királyné nyilat nagy vihar csendese horizont megint kider kor egy másik újság lóra vált, hogy min kétszer szenzáció. E irják és másodsor az Mert mára valóban sik szenzáció, Hiottu Balcuba utazott M töviratolt küldött a ben közli a kormány versulban megjelent lajdonított nyilatkoz a királynétől, aki so latkozott olyan érte azt az említett lap p Bár minden polit első pillanatban meg az Univerulban m apokrif és bizonyos jelent meg, ez a cáf kor jött, mert az el tikus és zavartkeltő légióját találták fel hogy Mária királyné tikus voltát megoáfó magától esik el min bináció és a liberáli le újabb kormánybu gyümölcseit.

Hiszen ez az apo volt egyéb, mint a mánybuktató kampá liberális párt egész erkölcsöt honosított kormánybuktató kar Ez a fogalom dem formák között ismer nyugatabra eső orsz hogy ha a kormány hatalom, vagy a nem a konzekvenciákat é párt elképzelése és szerre egészen más Minden kormány a ameddig ki nem em szükség kormánybu egyéb trükkökre.

Éveken keresztül pártot kényszerített buktató kampányt nem volt hajlandó cizáját annak, hogy nek bizalma elfordu talános bizalmatlans lei és alkotmányos kantitő negligabálna kormányzott tovább len a nemzeti parastó kampányok eszk végző következmény nyugalomba küldött

Az ellenzéken a nek a mentalitásnak meg nem is tudja r szere a népszerűségé kotmányos lehetőség rülésének és mert még a parlamenti o mánybuktató kampá haroban felhasznál és minden meg nem formán. Így készüln rillában s a politika gött a legszenvedély galma, ferditések,